

4615

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΡΩΣΣΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ

ΕΓΓΡΑΦΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1924

Τύποις Αριστοβοδλου, Αναστασιδου και Σας.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΡΩΣΣΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

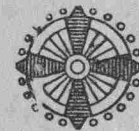
ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ

ΕΓΓΡΑΦΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1924

Τύποις Ἀριστοβοδλου, Ἀναστασίδου καὶ Σας.

SISMANOGLIO

Τὰ ληφθέντα τελευταίως ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀναγκαῖα μέτρα, ὅπως τεθῆ τέρμα εἰς τὴν ἀνώμαλον κανονικῶς καὶ ἄτοπον καὶ ἄλλως κατάστασιν, τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐκ τῆς ἐφαρμοζομένης ὑπὸ τῶν Ρώσων προσφύγων ἀρχιερέων παρὰ τὴν κανονικὴν τάξιν ἰδίας αὐτοτελοῦς ἐκκλησιαστικῆς συγκροτήσεως καὶ ἐνεργείας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἐκ τῆς ἀναμίξεως αὐτῶν εἰς τὴν πολιτικὴν, προκάλεσαν θόρυβον καὶ ἀπόπειραν πρὸς διαστροφὴν τῆς οὐσίας τῶν πραγμάτων καὶ ἐπ' ὀριψιν μομφῆς κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ ἀντικανονικῇ ἢ ἀφιλαδέλφῳ ἢ καὶ ἰδιοτελεῖς σκοποῦς ἐπιδιωκούσῃ ἐνεργείᾳ.

Τούτου ἔνεκα ἐκρίθη εὐκαιρον ὅπως δημοσιευθῶσιν ἐν τῷ παρόντι φυλλαδίῳ τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν εἰς τὸ τελευταίως γεννηθέν ζήτημα τῶν ἐνταῦθα Ρώσων προσφύγων ἀρχιερέων ἀναφερομένων ἐγγράφων, ἐξ ὧν εὐκόλον εἶνε νὰ ἐννοηθῆ κατὰ πόσον ὁ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εὐρισκόμενος προσφυγικὸς κλήρος ἐνεργῶν ὡς ἄχρι τοῦδε ἐνεργεῖ καὶ ἐπὶ πλεόν ἀναφανδὸν πολιτικῶς χρωματιζόμενος εὐρίσκεται ἐν τάξει ἀπέναντι τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ ιδιότητος.

1 Ἰουλίου 1924.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΤΩΝ ΡΩΣΣΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ

Α'

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Πρὸς ἄρσιν πάσης παρεξηγήσεως καὶ διαφώτισιν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν ἀφορώντων τὴν ἐνταῦθα ρωσικὴν παροικίαν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντας Ρώσους ἀρχιεπισκόπους Κισνοβίου καὶ Χοτίνης κ. Ἀναστάσιον καὶ Β. Ἀμερικῆς κ. Ἀλέξανδρον, δημοσιεύομεν ἀπὸ τῆς σήμερον* διάφορα σχετικὰ τῶν Πατριαρχείων ἔγγραφα.

α') Γράμμα πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κιέβου κ. Ἀντώνιον ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1920 περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ποιμαντορικῆς διακυβερνήσεως τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ρωσικῶν παροικιῶν καὶ τῶν ρώσων προσφύγων.

β') Γράμμα πρὸς τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Κισνοβίου κ. Ἀναστάσιον ἀπὸ 17 Φεβρουαρίου 1921 περὶ τοῦ μὴ ὑπερβαίνειν τὰ ὅρια τῆς καθορισθείσης δικαιοδοσίας αὐτῶν.

γ') Γράμμα πρὸς τοὺς Σεβ. Ἀρχιεπισκόπους Κισνοβίου

* ΣΙΜ. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐδημοσιεύθησαν κατὰ Ἰούνιον ἐ. ἔ. ἐν τῇ ἐφημ. «Τὸ Φῶς» τῆς Κ)πόλεως. Ἐνταῦθα δημοσιεύονται καὶ ἄλλα τινὰ ἐπὶ πλέον.

κ. Ἀναστάσιον καὶ Β. Ἀμερικῆς κ. Ἀλέξανδρον—ἀπὸ 29 Μαρτίου 1924—περὶ ἀποφυγῆς ἀπὸ πάσης πολιτικολογίας.

δ') Γράμμα τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 8 Μαΐου 1924 περὶ τῶν λόγων, δι' οὓς ἐγένετο εἰς τοὺς ὡς ἄνω δύο Ἀρχιεπισκόπους ἢ ἐπίσχεσις τῆς ἀδείας τοῦ ἱερουργεῖν καὶ τοῦ ἀσκεῖν ἄλλην τινὰ ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν ἐνταῦθα.

ε') Ἐκθεσις τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ γνωμοδότησις μετ' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Β'

Ἀριθ. Πρωτ. 9084.

«Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Κιέβου καὶ Γαλικίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὲ ἡμῖν ἀδελφὲ κύριε Ἀντώνιε, τὴν φίλην ἡμῖν αὐτῆς Σεβασμιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμεθα.

Ἀνεγνώσθη ἐν συνεδρίᾳ συνοδικῇ ἢ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5' τοῦ παρελθόντος μηνός, ἀρ. 1, ἔκθεσις, ἣν ἡ σεβασμία αὐτῆς Πανιερότης προήχθη ὑποβαλεῖν μετὰ τῶν συνυπογεγραμμένων αὐτῇ Πανιερωτάτων ἀρχιερέων περὶ τῆς ὡς ἐκ τῶν ἐπελθόντων γεγονότων δημιουργηθείσης δυσχεροῦς καταστάσεως ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ποιμαντορικῆς διακυβερνήσεως καὶ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τόσον τῶν πολυπληθῶν Ρώσων στρατιωτῶν καὶ προσφύγων τῶν ἐν ἰδιαιτέροις στρατοπέδοις καὶ κατασκηνώσει συνηγμένων ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις περιοχαῖς, ὅσον καὶ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ρωσικῶν παροικιῶν, ὅσαι τὴν ἄμεσον ποιμαντορικὴν διακυβέρνησιν εἶχον τέως ἀπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου πάσης Ρωσσίας καὶ τῶν ἐν Ρωσίᾳ ἀρχιερέων.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, μετὰ συμπαθείας ἐν πρώτοις, ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ἐκφράσασα καὶ αὐθις τὴν λύπην αὐτῆς διὰ τὰς μακρὰς καὶ μεγάλας δοκιμασίας τοῦ εὐσεβοῦς ρωσικοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς ἀγίας Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, καὶ ἐνθέρμως καὶ ἐπὶ τούτῳ δεηθεῖσα ὑπερταχείας παρελεύσεως τῶν δεινῶν, μετὰ προσοχῆς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν εἶτα τὴν διατυπωμένην ὑπὸ τῆς Πανιερότητος ὑμῶν παράκλησιν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐπαρκειᾶς καὶ ἱκανοποιήσεως τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ὡς ἄνω ἔξω τῆς Ρωσσίας καὶ ἐν διακοπῇ τῶν πρὸς αὐτὴν σχέσεων εὐρισκομένου σήμερον προσωρινῶς ποιμνίου τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Προφρόνως δὲ διασκεψαμένη ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος σχετικοῦ αἰτήματος, ἐνέκρινεν, ὅπως χάριν τῆς διαποιμάνσεως τοῦ ὡς ἄνω πληθυσμοῦ καὶ τῆς τελεσφορωτέρας προφυλάξεως καὶ ἐνισχύσεως αὐτοῦ, καθὼς καὶ τῶν εἰρημένων παροικιῶν, ἢ Σεβασμιότης αὐτῆς καὶ οἱ λοιποὶ ἐξονομαζόμενοι ἀρχιερεῖς, ἦτοι ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Χερσῶνος κ. Πλάτων, ὁ Πανιερώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κισνοβίου κ. Ἀναστάσιος, ὁ Πανιερώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Πολτάβας κ. Θεοφάνης καὶ ὁ Πανιερώτατος Ἐπίσκοπος Σεβαστουπόλεως καὶ ἀρχηγὸς τοῦ κλήρου τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν στρατοῦ κ. Βενιαμίν, ἀποτελέσητε ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην προστασίαν τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου προσωρινὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπιτροπὴν, μέλλουσιν ἐπιβλέπειν καὶ διευθύνειν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐν γένει ζωὴν τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἐν τῇ περιοχῇ μὴ ὀρθοδόξων περιφερειῶν, εὐρισκομένων ρωσικῶν παροικιῶν, καθὼς καὶ τῶν ἐν χώραις μὲν ὀρθοδόξοις, ἀλλ' ἐν στρατοπέδοις καὶ ἐν ἰδιαιτέροις κατασκηνώσει, οὐχὶ δὲ ἀναμίξ μετὰ τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων ἐν πόλεσι καὶ χωρίοις διαβιούντων ρωσικῶν στρατευμάτων καὶ ρώσων προσφύγων, φροντίζοντες περὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῖς ἱερέων, ἱεροκηρύκων, ἀντιμηνσίων καὶ εἴτινος ἄλλου

χρειώδους, ἐπισκεπτόμενοι προσωπικῶς αὐτούς, διαλύοντες διὰ προτροπῶν καὶ νουθεσιῶν τὰς ἀναφυόμενας τυχὸν διαφορὰς αὐτῶν καὶ ἐν γένει ἐνεργοῦντες ὅ,τι ἐκκλησιαστικῶς καὶ θρησκευτικῶς ἀπαιτεῖται καὶ ἐπιβάλλεται εἰς παραμυθίαν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ρώσων ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Προκειμένου δὲ περὶ τῶν τακτικῆς δικαστικῆς ἐξετάσεως καὶ κρίσεως δεομένων συζυγικῶν διαφορῶν, αὐτὰ ὀφείλουσιν, ὡς εἰκός, ὑποβάλλεσθαι ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς τὰ τακτικὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ καθόλου εἰς τὰ τακτικὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια τῆς ὀρθοδόξου περιοχῆς ἐν ἣ παρεπιδημοῦσιν, ἀπ' εὐθείας δὲ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐὰν προέρχωνται ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ρωσικῶν παροικιῶν.

Ταῦτα ἄσμενοι ἀνακοινούμενοι εἰς ἀπάντησιν διὰ τῆς παρούσης ἐπιστολῆς ἡμῶν, εὐχόμεθα καὶ αὐθις ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς δῶ τέρμα ταχὺ εἰς τὰς κακουχίας καὶ δοκιμασίας τοῦ εὐσεβοῦς αὐτοῦ λαοῦ καὶ παράσχη αὐτῷ τὴν ποθητὴν παραμυθίαν καὶ ἀνόρθωσιν. Παρ' οὗ καὶ τὰ ἔτη τῆς φίλης ἡμῖν Σεβασμιότητος αὐτῆς καὶ τῶν λοιπῶν σὺν αὐτῇ ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν εἶησαν ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια.

Ἀπὸκ' Δεκεμβρίου β'

Ὁ Τοποτηρητῆς τοῦ Οἰκ. Θρόνου

† Ὁ Προύσης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Γ'

Ἀριθ. Πρωτ. 1272.

Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κισνοβίου καὶ Βεσσαραβίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὲ ἡμῖν ἀδελφὲ κύριε Ἀναστάσιε, Προεδρεύων τῆς ἐνταῦθα Ρωσικῆς Προσωρινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν φίλην ἡμῖν αὐτῆς Σεβασμιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμεθα.

Ἐκ διαφορῶν εἰδήσεων καὶ ἐξ ὅσων ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ περιοδικῷ «Ζαρνίτσοι» (20 Φεβρ. 1921, σελ. 21) μετ' ἀπορίας ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔλαβε γνῶσιν ὅτι ἡ Προσωρινὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ, ὑπερβαίνουσα οὐκ οἶδαμεν πῶς τὰ ὅρια τῆς ὀρισθείσης δικαιοδοσίας αὐτῆς, ἤρξατο ἐπιλαμβανομένη τῆς λύσεως καὶ γαμικῶν ὑποθέσεων, δικαστικῆς ἐπιδεομένων ἐξετάσεως καὶ ἀποφάσεως, τοῦθ' ὅπερ οὐ μόνον εἰς τὴν κανονικὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ εἰς ρητὴν διάταξιν τῆς ἀπολυθείσης κατὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου σχετικῆς ἐπιστολῆς ἀντίκειται.

Ὅθεν ἐξ ἀποφάσεως συνοδικῆς προαγόμεθα διὰ τοῦ παρόντος ἀδελφικοῦ ἡμῶν πιπτακίου ὑπομνησαί τὴν ὡς ἄνω διάταξιν καὶ ἐκφράσαι ἅμα τὴν πεποίθησιν ὅτι μερίμνη τῆς φίλης αὐτῆς Σεβασμιότητος, καλῶς τὴν τάξιν καὶ τὰ ὀρισθέντα γινωσκούσης, οὐδεμίαν ἐφεξῆς ἐπιτραπήσεται ὑπὲρ τὰ ὀρισμένα ἐνέργεια, ἥτις ἄλλως τε καὶ πολλὰ ἄλλα δύναται ἔχειν ἐπακόλουθα ἄτοπα. Εἶεν δὲ τὰ ἔτη αὐτῆς ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια.

Ἀπὸκ' Φεβρουαρίου ιζ'.

Ὁ Ἀναπληρωτῆς Τοποτηρητῆς
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου

† Ὁ Καισαρείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Δ'

Ἄριθ. Πρωτ. 2572.

† ΜΕΛΕΤΙΟΣ ἐλέω Θεοῦ κτλ.

Ἰερώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κισνοβίου καὶ Χοτίνης, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετρούπολιτος κύριε Ἀναστάσιε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρῃ Ἰερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἐγνώσθη ἡμῖν ὅτι ἡ ὑμετέρα Ἰερότης ἐλειτούργησε τῇ 9/22 τρέχ. μηνίς ἐν τῷ ἐν Παγκαλτίῳ ἱερῷ ρωσικῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, προέβη δὲ εἰς τὴν τέλεισιν καὶ χειροτονίας τινός, περὶ ᾧ οὐδεμία ἐγένετο προηγουμένως ἡμῖν ἀνακοίνωσις, οὐδὲ ἐλήφθη ἄδεια ἡμῶν, ὡς τοῦτο ἀπῆται ἡ σχετικὴ κανονικὴ τάξις ἢ διὰ πάντας καὶ πανταχοῦ ὑποχρεωτικὴ. Διὰ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἀγάπης καὶ διὰ τὴν ἐξειδικιασμένην πρὸς τὴν ὑμετέραν φίλην Ἰερότητα ἐκτίμησιν μὴ θεωροῦντες ἀπαραίτητον ἵνα πολυπραγμονήσωμεν ἐπὶ τῆς ὅπως ποτὲ προελθούσης κανονικῆς ταύτης παραλείψεως, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν ἄχρι τοῦδε παρὰ τὴν τάξιν γενομένων, ἐπιβαλλόμενον οὐχ ἤττον ἡμῖν νομίζομεν διὰ τὴν κανονικὴν σπουδαιότητα τοῦ πράγματος ὅπως ἐφελκυσώμεν τὴν προσοχὴν τῆς ὑμετέρας Ἰερότητας ἐπὶ τῆς παραλείψεως ταύτης καὶ ἐκφράσωμεν ἅμα τὴν ἐλπίδα καὶ πεποίθησιν ἡμῶν ὅτι ἡ ὑμετέρα Ἰερότης ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτὴν μαθησίῃ καὶ συνέσει, συνομολογοῦσα καὶ αἰτῆ τὸ ἄτοπον κανονικῶς τῆς ἄνευ γνώσεως καὶ ἀδείας τοῦ ἀρχιερέως τῆς ἐπαρχίας τελέσεως ἐν αὐτῇ ὑπ' ἄλλων ἀρχιερέων λειτουργιῶν καὶ δὴ καὶ χειροτονιῶν, λαμβανουσῶν οὕτω μορφὴν χειροτονιῶν παρ' ἐνορίαν, προθυμηθῆσεται ἐφεξῆς, καὶ δὴ οὐ μόνον αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ παρεπιδημοῦν-

τες ἢ διερχόμενοι ἐντεῦθεν Ρῶσσοι ἀρχιερεῖς, ὅπως, ὡς ἂν πρόκειται ἵνα τελέσωσι λειτουργίαν ἢ χειροτονίαν καὶ ἐν αὐτοῖς ἔτι τοῖς πρεσβειακοῖς ναοῖς ἢ ἐν τοῖς μετοχίοις, ἀπευθύνωνται καὶ λαμβάνωσιν ἐκ τοῦ Πατριαρχείου τὴν ὠρισμένην ἐκκλησιαστικὴν ἄδειαν, κατὰ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν ὀθενδήποτε ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντων ὀρθόδοξων ἀρχιερέων καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν Ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν, οἵτινες καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις ἔτι αὐτῶν ἐνταῦθα Μετοχίοις λειτουργοῦντες ὑποχρεωτικῶς προηγουμένως ἀναγγέλλουσι τοῦτο καὶ λαμβάνουσιν ἄδειαν.

Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ὑμετέρας Ἰερότητας.

,αἰϰγ' Μαΐου κέ'

† Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ἐν Χ]ῳ ἀγαπητὸς ἀδελφός.

Ε'

Ἄριθ. Πρωτ. 1160.

† ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ἐλέω Θεοῦ κτλ.

Ἰερώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κισνοβίου κλπ

Ὡς σύμφυτον τῷ ἐκκλησιαστικῷ χαρακτήρι καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἀποστολῇ καθῆκον τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς λειτουργοῖς ἀναμφισβητήτως ἐπιβέβληται ἀπέχεσθαι ἐπιμελῶς κατὰ τὴν ἐπιτέλεισιν τῆς ἱερᾶς διακονίας, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἰδιωτικῇ ἔτι ἀναστροφῇ καὶ πολιτείᾳ, ἀπὸ πράξεων καὶ ἐκδηλώσεων πολιτικῆς χροιάς καὶ τάσεως, ὡς οὐ μόνον εἰς τὴν πνευματικὴν ιδιότητα ἀντιβαινουσῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς βλάβην προξενῆσαι δυναμένων πραγματικὴν οὐ μόνον τοῖς εἰς

ταύτας παρεκτρεπομένοις κληρικοῖς, ἀλλὰ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ ἐκκλησιαστικῷ πληρώματι γενικῶς. Ἐπι δὲ μᾶλλον ἢ περίσκεψις καὶ ἡ αὐστηρὰ τοιούτων ἀτόπων ἐκδηλώσεων ἀποφυγὴ ἐπιβάλλεται ἐν καιροῖς μεγάλων πολιτικῶν κλονισμῶν καὶ μεταβολῶν, ὅποτε ὁ ἐρεθισμὸς ἐστὶ πολὺς καὶ ὅποτε ἡ πολιτικὴ ἐξουσία, μεριμνῶσα περὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας καὶ ἐδραιώσεως, εἰκότως ἐστὶ τὰ μάλιστα εὐαίσθητος καὶ δύναται παρεξηγήσαι καὶ τὰς μετριωτέρας ἔπι τοιαύτας πολιτικὰς ἐκδηλώσεις. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῇ περιοχῇ, μετὰ μάλιστα τὸν ἐπισήμως γενόμενον καθορισμὸν τοῦ καθ' ἡμᾶς κέντρου, ὡς κέντρου καθαρῶς πνευματικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ, ἀποβοίνει ἀντικρυσ ἀτοπος καὶ δὴ καὶ ἐπικίνδυνος οἰαδήτις ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων ἐξυπηρέτησις πολιτικῶν βλέψεων καὶ σκοπῶν, ἀναγκαῖον ὑπολαμβάνομεν ἵνα προκαλέσωμεν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τὴν προσοχὴν τῆς ἡμετέρας φίλης Ἱερότητος καὶ προτρέψωμεν ὅπως συντρέχουσα ἡμῖν εἰς τὴν τήρησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας, φροντίσῃ ὅπως ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα φιλοξενουμένων Ρώσων κληρικῶν κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας καὶ ἐν τοῖς κηρύγμασι καὶ ὅπωςδήποτε ἄλλως ἀποφεύγωνται ἐκδηλώσεις πολιτικῆς φύσεως καὶ μνημόσυνα ὀνομάτων καὶ προσώπων ἐμφαίνοντα πολιτικούς πόθους καὶ προτιμήσεις καὶ δυνάμενα ὡς ἐκ τούτου προξενῆσαι σημαντικὴν βλάβην τῇ Ἐκκλησίᾳ μερικῶς τε καὶ γενικῶς. Τὴν ἀξίωσιν ταύτην μετ' ἀγάπης ἀπευθύνοντες τῇ ὑμετέρᾳ φίλῃ Ἱερότητι, ὡς ἐξ ἴσου μετ' ἡμῶν κηδομένη τοῦ ἀληθοῦς συμφέροντος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ καὶ κατανοοῦση τοὺς κινδύνους, οἵτινες δύνανται νὰ προκύψωσι γενικῶς ἐκ τῶν ἐσφαλμένων ἀντιλήψεων καὶ ἐνεργειῶν, εὐχόμεθα ὅπως ὁ οὐράνιος τῆς Ἐκκλησίας δομῆτωρ καὶ κυβερνήτης φωτίσῃ καὶ καθοδηγῇ πάντας εἰς τὸ πρέπον καὶ τὸ ὀρθόν.

Αὐτοῦ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη καὶ μετὰ τῆς ὑμετέρας φίλης Ἱερότητος.

Ἀποκδ' Μαρτίου κθ'.

† Ο Κ)ΠΟΛΕΩΣ Γρηγόριος ἐν Χ]ῳ ἀγαπητὸς ἀδελφός.*

Γ'

Πρακτικὸν Ἱεραῶς Συνόδου

τῆς συνεδρίας τῆς 30 Ἀπριλίου 1924

Ἐπειδὴ διὰ τῶν ὑποβληθεισῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀναφορῶν διατυποῦνται σοβαραὶ κατηγορίαι κανονικῆς φύσεως κατὰ τῶν ἐνταῦθα Ρώσων ἀρχιερέων ἀρχιεπισκόπου Κισνοβίου καὶ Χοτίνης Ἀναστασίου καὶ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεουτίδων Νήσων καὶ Β. Ἀμερικῆς Ἀλεξάνδρου, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐθιέωρησεν ἐπάναγκες ὅπως προβῆ εἰς τὸν διορισμὸν εἰδικῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ἐκ μελῶν συνοδικῶν πρὸς ἐξέτασιν τῶν καταγγελλομένων. Ἀπηρτίσθη ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐκ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων Μητροπολίτου Κυζίκου Καλλινίκου, Μητροπολίτου Νικαίας Βασιλείου καὶ Μητροπολίτου Πριγκηπονήσων Ἀγαθαγγέλου.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως τῶν καταγγελλθέντων οἱ εἰρημένοι Ἀρχιεπίσκοποι Ἀναστάσιος καὶ Ἀλέξανδρος ὀφείλουσιν ἵνα ἀπέχωσι πάσης ἱεροπραξίας καὶ πάσης οἰασδήποτε ἄλλης ἐκκλησιαστικῆς διοικητικῆς πράξεως καὶ ἐνεργείας, μέχρις οὔ ἢ Ἱερά Σύνοδος ἐξενέγκῃ τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῆς, ἀνατίθεται δὲ εἰς τὴν διορισθεῖσαν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν ἵνα ἀνακοινώσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἰς τοὺς διαληφθέντας Ἀρχιερεῖς.

* ΣΗΜ. Ὁμοίον πιττάκιον ἐστάλη καὶ τῷ Β. Ἀμερικῆς Ἀλεξάνδρῳ.

Προκειμένου περὶ τῆς θεραπείας τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ καθόλου τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῆς ἐνταῦθα ὀρθοδόξου ρωσικῆς παροικίας, ἀνατίθεται τῇ Ἀρχιεραγματεία ὅπως ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας προσκαλοῦσα τὸν ἀμέσως μετὰ τοὺς ὡς ἄνω δύο ρώσους ἱεράρχας ἐρχόμενον ἐν τῇ σειρᾷ πρῶτον ἐκ τῶν ἐνταῦθα ρώσων κληρικῶν ἀναθέσῃ αὐτῷ τὰ καθήκοντα πνευματικῶς προϊσταμένου παροικίας μετὰ τῆς ρητῆς ἐντολῆς ὅπως οὗτος τὸ μὲν ὑποβάλλῃ τῇ Μ. Πρωτοσυγκελλίᾳ κατάλογον τῶν ἐνταῦθα λοιπῶν ρώσων κληρικῶν μετὰ καὶ τῶν σχετικῶν περὶ αὐτῶν πληροφοριῶν, τὸ δὲ ἀναφέρηται τοῦλοιποῦ διὰ πᾶν καθόλου ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα πρὸς τὴν Μ. Πρωτοσυγκελλίαν, παρ' αὐτῆς καὶ μόνον λαμβάνων τὰς σχετικὰς ὁδηγίας, μνημονεύῃ αὐτὸς καὶ οἱ λοιποὶ ρώσσοι κληρικοὶ ἐν ταῖς ἱεροτελεστίαις τοῦ ὀνόματος μόνον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὡς Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀπέχη καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ ἐπιμελῶς ἀπὸ πάσης ἀναμίξεως εἰς ζητήματα ἀλλότρια τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἱερατικῆς ιδιότητος.

Προκειμένου δὲ περὶ τῆς καταγγελίας τῆς διατυπωθείσης καὶ ἐναντίον ἄλλων ρώσων ἱεραρχῶν διαμενόντων ἐν ταῖς περιοχαῖς ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ καθόλου ἔξω τῶν ὁρίων τῆς Αὐτοκεφάλου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἀναμιγνυομένων εἰς ζητήματα γενικωτέρας θρησκευτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς φύσεως καὶ ὠρισμένως εἰς ζητήματα ἐκκλησιαστικὰ τῆς ἐνταῦθα ρωσικῆς παροικίας, αὐτοκαλούμενων δὲ « Ἀρχιερατικῆ Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Ἐξωτερικοῦ », ἐγκρίνεται ἵνα ἀρμοδίως ἀνακοινωθῇ αὐτοῖς ὅτι ἡ ἐν ξένη ἐκκλησιαστικῇ περιοχῇ ὑπαρξίς καὶ λειτουργία ρωσικῆς Συνόδου παρὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων προβλεπομένην οὐδεμίαν κανονικὴν ὑπόστασιν δύναται νὰ ἔχη καὶ ὅτι ἐπομένως ὀφείλει ὡς τά-

χιστα νὰ διαλυθῇ, συμφώνως ἄλλως τε καὶ πρὸς τὴν πρὸ πολλοῦ ἀνακοινωθείσαν ὁμοίαν ἀπόφασιν καὶ ἐντολὴν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας κ. Τύχωνος.

Ταῦτοχρόνως δὲ ἐνεκρίθη ὅπως ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασιν περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τῶν ἐν Μόσχᾳ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Βελιγραδίου, προσεπιδηλουμένου ἅμα αὐτοῖς ὅτι ἡ ἐν Καρλοβιτσίῳ αὐτοτιτοφορουμένη « Ἀρχιερατικῆ Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Ἐξωτερικοῦ » οὐδέποτε ἔλαβεν εὐλογίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς ἐνάσκησιν συνδικῆς ἐξουσίας ἐπὶ των Ρώσων τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ὅτι οἱ ἐν Σερβίᾳ καὶ ἐν ἄλλαις ἐκκλησιαστικαῖς περιφερείαις εὑρισκόμενοι Ρῶσσοι ἱεράρχαι οὐδεμίαν κέκτηνται κανονικὴν ἀρμοδιότητα πρὸς ἐξάσκησιν ποιμαντορικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων ἐν ταῖς περιφερείαις ταύταις.

Ζ'

Σεβασμιότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κισνοβίου καὶ Χοτίνης κ. Ἀναστάσιε.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπὸ χθεσινὴν ἡμερομηνίαν γραμματος Ὑμῶν, τοῦ ὑπογεγραμμένου καὶ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἀλεξάνδρου, ἡ διωρισμένη Συνδικὴ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀνακοινοῖ ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα :

Ἡ περὶ ὑμῶν ἀπόφασιν περὶ ἀμέσου ἐπισχέσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἱερουργεῖν καὶ ἐνεργεῖν ἐκκλησιαστικῶς ἐνταῦθα ἐλήφθη ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου οὐχὶ ἀπλῶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταγγελιῶν τῶν διατυπωθεισῶν

ἐν ταῖς ἄρτι ὑποβληθείσαις κατηγορητοῖσι καθ' ὑμῶν ἀναφοραῖς, ἀλλὰ προσέτι καὶ κυρίως συνεπεία τῶν ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου ὑπαρχόντων δεδομένων ὅτι δυστυχῶς ἡ Ὑμετέρα Σεβασμιότης, ἐν μέρει δὲ καὶ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Β. Ἀμερικῆς κ' Ἀλέξανδρος, κατὰ τὴν ἐνταῦθα, ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως, ἐκκλησιαστικὴν δρᾶσιν ὑμῶν ὑπερβαίνετε τὰ ὅρια τῆς ὀρισθείσης διὰ τῆς ὑπὸ ἡμερομ. 2 Δεκεμβρίου 1920 ἀριθ. 9084 ἐπιστολῆς τῶν Πατριαρχείων δυνατῆς ἐκκλησιαστικῆς δράσεως ὑμῶν ἐνταῦθα ὡς προσφύγων καὶ φιλοξενουμένων ἐν ξένη ἐπαρχία ἀρχιερέων. Διότι ὑπάρχουσιν ἱκανὰ ἤδη διδόμενα μαρτυροῦντα ὅτι αἱ Πανιερότητες ὑμῶν, παρὰ τὴν ὡς ἄνω ἐπιστολὴν καὶ παρὰ τὴν γενικὴν περὶ τῶν προσφύγων Ἀρχιερέων Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον, ἧς ἐλάβετε ἐν καιρῷ γνῶσιν καὶ ὑμεῖς, ἐνεργεῖτε ἐκκλησιαστικῶς ἐνταῦθα καθ' ὑπερβασίαν ὡς Ἀρχιερεῖς διοικοῦντες καὶ ἔχοντες δικαιώματα ἐξουσίας ἐκκλησιαστικῆς, διοικητικῆς καὶ δικαστικῆς, τοῦθ' ὅπερ βεβαίως δὲν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ κανονικῶς ὡς ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ιδιότητα ὑμῶν ὡς προσφύγων καὶ ἐν ξένη ἐπαρχία φιλοξενουμένων ἀρχιερέων. Εἶναι γνωστὸν ἤδη ὅτι ἐξεδόθησαν ὑφ' ὑμῶν ἢ δι' ὑμῶν πλεῖστα ὅσα διαζύγια, ὅτι ἐγένοντο χειροτονίαι ἱερατικαὶ ὅτι ἐγένοντο μοναχικαὶ κουραὶ κτλ. Ἐπίσης ἐξ ἐπανειλημμένων διδομένων ἐπιστοποιήθη ἢ ὑφ' ὑμῶν ἐν ταῖς λειτουργίαις καὶ κατὰ τὰ κηρύγματα γινομένη χρησιμοποίησις τῆς Ἐκκλησίας διὰ πολιτικὰς ἐκδηλώσεις ἀσυμβίβαστους πρὸς τὸν ἐκκλησιαστικὸν χαρακτῆρα, τὰ μάλιστα δὲ καὶ ἄλλως ἀτόπους ἐνταῦθα.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ οὐχὶ ἀπλῶς διὰ τὰς γενομένας τελευταίως καταγγελίας, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐθεώρησεν ἐπιβαλλόμενον ὅπως γένηται ἐπίσχεσις ἀμέσως τῆς δεδομένης ὑμῖν ἀδείας τοῦ ἱερουργεῖν ἐνταῦθα καθὼς καὶ τοῦ

ἀσκεῖν οἵανδήποτε Διοικητικὴν ἢ ἄλλην Ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν ἐνταῦθα, μέχρι τῆς ὑποβολῆς ὑφ' ὑμῶν ἱκανοποιητικῆς ἀπολογίας ἐπὶ πάντων τῶν καθ' ὑμῶν καταγγελλομένων ἐν ταῖς ἀναφοραῖς.

Ἐπίσης παρατηρεῖται ὑμῖν ὅτι οἱ ἀναφερόμενοι ἱεροὶ κανόνες καὶ ἄλλως δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου πλήρως ἐφ' ὑμῶν, διότι οὗτοι ἀφορῶσιν εἰς ἀρχιερεῖς ἔχοντας ποιμνιον καὶ ἀσκούντας πλήρη τὰ δικαιώματα αὐτῶν, οὐχὶ δὲ παρεπιδημοῦντας καὶ φιλοξενουμένους ἐν ξένη ἐπαρχία ἀρχιερεῖς, ὀφείλοντας νὰ ὑποτάσσονται καὶ συμμορφώνονται καθ' ὀλοκληρίαν πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ κανονικοῦ Ἐπισκόπου τοῦ μέρους.

Ἐν τέλει ἡ Ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ ὑμῖν ὅτι ὁ γινόμενος ἀτόπως θόρυβος ἐπὶ διαστροφῇ τῆς βάσεως τοῦ ζητήματος δύναται ν' ἀποτελέσῃ καὶ οὗτος νέον στοιχεῖον εὐθύνης.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 8 Μαΐου 1924.

Διὰ τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν

† Ὁ Νικαίας ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Η'

ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Παναγιώτατε,

Μελετήσαντες μετὰ προσοχῆς τὰς ὑποβληθείσας γραπτὰς ἀπολογίας τῶν Σεβασμιωτάτων Ρώσων Ἀρχιεπισκόπων κκ. Ἀναστασίου καὶ Ἀλεξάνδρου, ὑποβάλλομεν τὸ πόρισμα τῆς ἐξετάσεως ἡμῶν.

Αἱ διατυπωθεῖσαι κατηγορίαι κατὰ τῶν εἰρημένων Ἀρχιερέων ἦσαν δύο εἰδῶν :

α') Κατηγορίαι ἐπὶ παραβάσει τῆς κανονικῆς τάξεως καὶ ἐπὶ ὑπερβασίᾳ τῶν δοθέντων τοῖς Ρώσοις πρόσφυξιν ἀρχιερεῦσιν ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὠρισμένων ἐκκλησιαστικῶν ἐνταῦθα δικαιωμάτων, καὶ

β') Κατηγορίαι κατ' αὐτῶν ὡς ἀτόπως καὶ σκανδαλωδῶς χρησιμοποιούντων τοὺς ναοὺς καὶ τὰς ἱερὰς τελετὰς διὰ πολιτικὰς ἐκδηλώσεις ἀσυμβιβάστους πρὸς τὸν ἐκκλησιαστικὸν χαρακτῆρα καὶ ἀντιβαινούσας πρὸς τὴν ρητὴν ἀπαγόρευσιν τὴν γενομένην αὐτοῖς διὰ τῆς ὑπὸ ἡμερομ. 29 Μαρτίου 1924, ἀριθ. 1160, Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς.

Αἱ πρῶται ἐκ τῶν κατηγοριῶν τούτων ἀφορῶσι μόνον τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀναστάσιον, διότι μόνος οὗτος ἦσκει

καθήκοντα ἐνεργοῦ διοικήσεως ἐνταῦθα, ἐνῶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλέξανδρος παρεπιδημεῖ ὡς ἰδιωτεύων ἀπλῶς ὀρθόδοξος Ἀρχιερεὺς μὴ ἔχων ἄμεσον διοικητικὴν ἢ ἄλλην σχέσιν πρὸς τὴν ἐνταῦθα ρωσικὴν παροικίαν.

Αἱ δευτέραι ἀναφέρονται ἐξ ἴσου εἰς ἀμφοτέρους, διότι ἀμφότεροι κατηγοροῦνται ὅτι ἐν ταῖς λειτουργίαις καὶ τοῖς κηρύγμασιν αὐτῶν πολιτικολογοῦσιν.

Ἡ ἀπολογία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀναστασίου ἐπὶ τῶν κατηγοριῶν τοῦ πρώτου εἴδους εἶναι ἡ ἐξῆς :

Δὲν ἀρνεῖται τὰ πλεῖστα τῶν καταγγελλομένων γεγονότων καὶ ὁμολογεῖ ὅτι πράγματι ἴδρυσε πολυπληθεῖς ναοὺς, ὅτι προέβη ἄνευ ἀδείας εἰς χειροτονίας ἐνταῦθα, ὅτι ἐξεδίδοντο διαζύγια κτλ. Δικαιολογεῖ ὅμως τὰς ἐν τούτοις ἐνεργείας αὐτοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον ἀναφορὰν αὐτῶν διὰ τούτου, ὅτι ἡ ὑπὸ ἡμερομ. 22 Δεκεμβρίου 1920 ἀριθμ. 9084 ἐπιστολὴ τοῦ Πατριαρχείου περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν Ρώσων προσφύγων ἀρχιερέων δὲν περιέχει σαφῆ ἀπαγόρευσιν τῶν ἐνεργειῶν τούτων καὶ δεύτερον, διότι καὶ μεταγενεστέρως δὲν διευτώθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ὠρισμένη νεωτέρα ἀπαγόρευσις, ἐκτὸς τῆς περὶ χειροτονιῶν ἀπαγορεύσεως τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου Μελετίου, μετὰ τὴν ὁποίαν, λέγει, εἰς οὐδεμίαν οὕτος προέβη ἐνταῦθα χειροτονίαν.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἡ Ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ τὰ ἐξῆς :

Ἄν ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῆς 22 Δεκεμβρίου 1920 δὲν ἀναγράφονται πράγματι ρηταὶ ἀπαγορεύσεις συστάσεως αὐτοβούλως ναῶν, τελέσεως ἄνευ ἀδείας χειροτονιῶν, μοναχικῶν κουρῶν κτλ., ἀναγράφονται ὅμως τὰ γενικὰ ὅρια τῆς δυνατῆς ἐκκλησιαστικῆς δράσεως τῶν Ρώσων προσφύγων ἀρχιερέων, εἰς τὰ ὁποῖα ὡς διατυποῦνται οὐδέποτε ἦτο

δυνατὸν νὰ ὑπονοηθῶσι συμπεριλαμβανόμενα καὶ ἐνεργεῖαι οἶαι αἱ ἀνωτέρω.

Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκείνῃ ρητῶς λέγεται ὅτι ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μέριμναν τῶν Ρώσων προσφύγων Ἀρχιερέων ὑπὲρ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ρώσων, αὕτη θὰ συνίστατο εἰς τὴν φροντίδα αὐτῶν, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην καὶ ταύτην προστασίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐν τῇ περιοχῇ μὴ ὀρθοδόξων περιφερειῶν εὐρισκομένων ρωσικῶν παροικιῶν, καθὼς καὶ τῶν ἐν χώραις μὲν ὀρθοδόξοις, ἀλλ' ἐν στρατοπέδοις καὶ ἐν ἰδιαιτέροις κατασκηνώσεσιν, οὐχὶ δὲ ἀναμιξ μετὰ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων μενόντων στρατευμάτων καὶ Ρώσων προσφύγων, διότι οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἔδει νὰ ὑπάγονται κανονικῶς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου τοῦ τόπου. Ἐπίσης κατηγορηματικῶς ἀπηγορεύετο ἡ δικαστικὴ ἐξέτασις συζυγικῶν διαφορῶν καὶ ἡ ἐκδοσις διαζυγίων. Ἡ περὶ διαζυγίων μάλιστα ἀπαγόρευσις ἐπανελήφθη καὶ κατόπιν ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου. Οὐδεμία λοιπὸν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι αἱ ὡς ἄνω Ἐκκλησιαστικαὶ πράξεις, ἐνεργοῦμεναι ὡς ἐνηργοῦντο ἐνταῦθα, ἀπετέλουν προφανεστάτας ὑπερβασίας δικαιωμάτων. Εἶναι δὲ ὅλως ἀπαράδεκτος ἡ περὶ τῶν διαζυγίων προβαλλομένη δικαιολογία, ὅτι ἐνταῦθα ἐγένετο μόνον ἡ ἀνάκρισις καὶ ἡ διαδικασία, ἡ ἀπόφασις δὲ ἐξεδίδετο ἐν Καρλοφίτσιῳ διὰ τῆς λεγομένης Ἀρχιερατικῆς Συνόδου, διότι τὸ οὐσιῶδες ἐν τοῖς τοιούτοις εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἀνάκρισις καὶ ἡ διαδικασία, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ ἀπόφασις, οὐχὶ δὲ ἡ ἐξαρτωμένη ἐξ ἐκείνων ἀπόφασις. Ἄλλως τε ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῆς 22 Δεκεμβρίου 1920 τὸ σημεῖον τοῦτο ἐξετέθη κατὰ τρόπον ἀνεπίδεκτον ἀμφιβολίας, ρητῶς λεγομένου ἐν αὐτῇ ὅτι αἱ τακτικῆς δικαστικῆς ἐξετάσεως καὶ κρίσεως δεόμεναι συζυγικαὶ διαφοραὶ

ὑπάγονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ τακτικὰ Ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καὶ καθ' ὅλου εἰς τὰ τακτικὰ Ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια τῆς ὀρθοδόξου περιοχῆς, ἐν ἧ παρεπιδημοῦσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

Ἡ ἐξακολούθησις λοιπὸν, καὶ μετὰ τὰς ἐπανειλημμένας ὑπομνήσεις τοῦ Πατριαρχείου, τῆς δικαστικῆς ἐξετάσεως συζυγικῶν διαφορῶν ὑπὸ τῶν Ρώσων προσφύγων Ἀρχιερέων καὶ τῆς ἐκδόσεως διαζυγίων ἀπετέλει ἀναμφηρίστως κατάφωρον παράβασιν, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ μόνην, καὶ ἂν ἔτι δὲν ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι ἐπὶ πλεόν λόγοι, τὸ Πατριαρχεῖον εἶχε σπουδαῖον λόγον νὰ προβῇ εἰς τὴν ἄμεσον ἐπίσχεσιν τῆς δοθείσης ὑπ' αὐτοῦ προηγουμένως εἰς τοὺς Ρώσους πρόσφυγας Ἀρχιερεῖς ἀδείας τοῦ ἱερουργεῖν καὶ ἐνεργεῖν Ἐκκλησιαστικῶς ἐνταῦθα.

Ἀλλὰ ἡ ἄμεσος ἐπίσχεσις, ἣτις ἐπεβλήθη, ἦτο πληρέστατα δεδικοιολογημένη καὶ ἔνεκα τῆς ἀναμφισβητήτου ἀληθείας τῆς καταγγελίας ὅσον ἀφορᾷ τὰς τοῦ δευτέρου εἴδους κατηγορίας, τὴν ἐξακολούθησιν δηλαδὴ ὑπ' αὐτῶν τῆς πολιτικολογίας εἰς τοὺς ναοὺς καὶ μετὰ τὴν ρητὴν καὶ κατηγορηματικὴν ἀπαγόρευσιν τὴν γενομένην αὐτοῖς διὰ Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς.

Ἀμφότεροι οἱ Ἀρχιερεῖς οὐ μόνον δὲν ἀρνοῦνται τὰ καταγγελλόμενα γεγονότα, ἀλλὰ παραδόξως ἐπιμένουσι καὶ μέχρι σήμερον φρονοῦντες ὅτι ἡ ὑπὲρ τοῦ Μοναρχισμοῦ καὶ κατὰ τοῦ νῦν πολιτικοῦ καθεστώτος ἐν Ρωσίᾳ ἐπέμβασις καὶ δρᾶσις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων δὲν εἶναι τι ἀπαῖδον θρησκευτικῶς καὶ ἐκκλησιαστικῶς. Ὁ εἷς μάλιστα αὐτῶν φθάνει μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ τὸ μοναρχικὸν πολιτικὸν σύστημα εἶναι τὸ τελειότατον τῶν πολιτικῶν συστημάτων, διὰ τὴν Ρωσίαν δὲ καὶ τὸ μοναδικόν, καὶ ὅτι

διὰ τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ παράπτωμα ἢ ὑπὲρ αὐτοῦ προσευ-
χὴ καὶ ἐνέργεια ἐν τοῖς ναοῖς εἴτε ἐν τοῖς μνημοσύνοις
εἴτε ἐν τῷ κηρύγματι. Ὁ ἕτερος ἐξ ἄλλου συγγέων τὸ ζή-
τημα τῶν θεωριῶν καὶ δοξασιῶν μετὰ τῆς οὕτως ἢ ἄλλως
ὑφισταμένης Κυβερνητικῆς ἐξουσίας, νομίζει ὅτι ὁ ἱερὸς
ἄμβων τῶν Ἐκκλησιῶν δὲν εἶναι καὶ οὗτος τόπος ἀκα-
τάλληλος πρὸς ἐξέτασιν καὶ παρομοίων πολιτικῆς φύσεως
ζητημάτων καὶ ὅτι καθῆκον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ μὴ
ἀναγνωρίσῃ τὸ νῦν ἐν Ρωσίᾳ πολιτικὸν καθεστῶς, ὡς στη-
ριζόμενον ἐπὶ θεωριῶν καὶ δοξασιῶν ἀντιθέτων πρὸς τὴν
πίστιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ταῦτα ἐνῶ ὅλος ὁ ὄγκος τῆς ἐν
Ρωσίᾳ Ἐκκλησίας νομιμογράφως ἀπεδέξατο καὶ ὑπετάγη
εἰς τὸ καθεστῶς τοῦτο, ὡς ἄλλως τε εἶχε καθῆκον, ρητῶς
δὲ ὁ Πατριάρχης Τύχων, τοῦ ὁποίου οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ
Ρῶσσοι πρόσφυγες Ἀρχιερεῖς κηρύττουσιν ἑαυτοὺς πιστοὺς
ὀπαδοὺς, ἐν τῇ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1923 ἐγκυκλίῳ του πρὸς
τοὺς ποιμένας καὶ τὸ ποίμνιον τῆς ἐν Ρωσίᾳ ὀρθοδόξου
Ἐκκλησίας ὁμολογεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἐχθρὸς τῆς Σοβιετικῆς
Κυβερνήσεως τῆς Ρωσίας καὶ ὅτι ἀπολύτως καταδικάζει
πᾶσαν ἐπιβουλήν κατὰ τῆς ἐξουσίας ταύτης ὁθενδήποτε
καὶ ἂν προέρχεται.

Αὕτη ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τυγχάνει ἡ οὐσία τῆς ὑπο-
βληθείσης γραπτῆς ἀπολογίας τῶν ἐξονομασθέντων δύο
Ρώσων Σεβασμιωτάτων Ἀρχιεπισκόπων Ἀναστασίου
καὶ Ἀλεξάνδρου ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν κατ' αὐτῶν καταγ-
γελιῶν ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν.

Ὡς καταφαίνεται ἐκ τῆς συντόμου ταύτης ἀναλύσεως,
διάψευσις τῶν γεγονότων κατ' οὐσίαν οὐδεμία γίνεται,
ἀπλῶς δὲ γίνεται ἀπόπειρα δικαιολογίας αὐτῶν, ἥτις ὅμως
δι' οὓς ἀναφέρομεν λόγους οὐδόλως εἶναι βάσιμος. Διὰ
τὸν λόγον τοῦτον ἡ Επιτροπὴ φρονεῖ ὅτι ἀνάγκη δικαστι-
κῆς ἀνακρίσεως καὶ ἐξακριβώσεως τῶν γεγονότων οὐδεμία.

ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει παρίσταται καὶ ὅτι συνεπῶς
ἢ ὑπόθεσις δέον νὰ ἐξετασθῇ ἐξ ὀλοκλήρου διοικητικῶς
ὑπὸ τῆς Ἱεροῦ Συνόδου.

Νομίζοντες δὲ ὅτι διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται ἡμῖν ἵνα σὺν
τῇ ὡς ἄνω κρίσει ἡμῶν περὶ τῆς ἀπολογίας διατυπώσω-
μεν εἰσηγητικῶς καὶ τὴν γνώμην ἡμῶν περὶ τοῦ προσφο-
ρωτέρου τρόπου διευθετήσεως τοῦ οὕτω κατ' ἀνάγκην δη-
μιουργουμένου ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος, ὑποβάλλομεν τὰ
ἀκόλουθα :

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοφανοῦς τῶν περιστά-
σεων, ἐν αἷς συνέβησαν αἱ περὶ ὧν ὀλόγος κανονικαὶ ὑπερ-
βασταὶ καὶ αἱ ἀπάδουσαι ἐκκλησιαστικῶς ἐνέργειαι, φρονοῦ-
μεν ὅτι εἶναι δυνατόν τὰ ἄχρη τοῦδε ὅπως ποτὲ γενόμενα
νὰ κριθῶσιν ἐπιεικῶς ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Πανα-
γιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱεροῦ Συνόδου.

Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸ μέλλον φρονοῦμεν ὅτι χάριν τῆς
τάξεως καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς πρό-
ληψιν δεινότερων ἐκκλησιαστικῶν συγχύσεων, ἐπιβάλλε-
ται ὅπως τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἀνωμαλίαν.
Πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται ὅπως εὐθύς ἀμέσως καθορισθῇ
σαφῶς ἡ ἐκκλησιαστικὴ θέσις καὶ ἡ σχέσις πρὸς τὸ Πατρι-
αρχεῖον τῶν ἐνταῦθα ἀπομεινάντων ρώσων προσφύγων,
καθὼς καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς ἐξ ἑνὸς καὶ πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον
ἐξ ἄλλου σχέσις τῶν ἐνταῦθα εὐρισκομένων Ρώσων Ἀρχι-
ερέων Ἀναστασίου καὶ Ἀλεξάνδρου.

Καὶ περὶ μὲν τῶν Ρώσων προσφύγων τῶν δια-
μενόντων ἐν Κωνσταντινουπόλει φρονοῦμεν ὅτι δὲν δύ-
νανται πλέον νὰ θεωρῶνται οὗτοι ὑφ' ἣν ὄψιν ἐλο-
γίσθησαν ὅτε πρὸ ἐτῶν ἐφθασαν ἐνταῦθα. Μετὰ τὴν
ἀναχώρησιν ἐντεῦθεν τοῦ μεγαλυτέρου μέρους αὐτῶν
καὶ τὴν ὑπάρχουσαν σήμερον εὐκολίαν πρὸς παλινόστη-
σιν εἰς τὴν πατρίδα τῶν λοιπῶν, ὡς εἰκός, οἱ μένοντες

ἐνταῦθα Ρῶσοι ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ὀφείλουσι νὰ συμμορφῶνται καθ' ὀλοκληρίαν πρὸς πίαςας τὰς Ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις τὰς ἰσχυοῦσας διὰ τοὺς λοιποὺς Ὀρθοδόξους κατοίκους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ ἐν ταῖς ἱεροτελεστίαις αὐτῶν οὐδὲν ἄλλο ἐκκλησιαστικὸν ἢ πολιτικὸν ὄνομα θὰ δύναται νὰ μνημονεύηται ἐκτὸς τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ τυχὸν λειτουργοῦντος Ὀρθοδόξου Ἀρχιερέως. Ἐπίσης οὐδεμίαν οὗτοι ἀπολύτως σχέσιν Ἐκκλησιαστικὴν δύναται νὰ ἔχωσι πρὸς ἄλλας ἀλλαχοῦ Ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς καὶ δὴ πρὸς τὴν οὕτω καλουμένην Ρωσικὴν Ἀρχιερατικὴν Σύνοδον τοῦ Ἐξωτερικοῦ, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσῳ ἢ λεγομένη αὕτη Σύνοδος τοῦ Ἐξωτερικοῦ οὐδέποτε εἶχε τὴν εὐλογίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οὐδὲ ἀνεγνωρίσθη ποτὲ ὑπ' αὐτοῦ, παρὰ τὰ ἀντιθέτως παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων πολλάκις λεχθέντα καὶ γραφέντα. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πατριάρχης τῆς Ρωσίας Τύχων πρὸ καιροῦ ἤδη ἀπεκήρυξεν αὐτὴν καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτῆς καὶ ἀπήτησε τὴν διάλυσιν αὐτῆς.

Ἐὰν δὲ ἡ ἐνταῦθα ρωσικὴ παροικία θέλη καὶ δύναται νὰ ἔχη καὶ συντηρῇ ἴδιον Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενον ἐκ τῶν ὁμοεθνῶν αὐτῆς, δύναται νὰ ἀποταθῇ εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως καὶ νὰ ζητήσῃ τοιοῦτον ἐκ τῶν δυναμένων νὰ ἀναλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην. Ὁ Ἀρχιερεὺς ὅμως οὗτος θὰ εἶναι ἀπλοῦς Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, χωρὶς νὰ ἔχη δικαίωμα οὔτε νὰ ὀργανώσῃ παρ' ἑαυτῷ Ἀρχιερατικὰ Συμβούλια οὔτε νὰ ἀσκῇ οἰανδήποτε αὐτοτελεῆ διοικητικὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν.

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ προσωπικῶς εἰς τοὺς δύο παρεπιδημοῦντας ἐνταῦθα Ρώσους Ἀρχιεπισκόπους Ἀναστάσιον καὶ Ἀλέξανδρον, ἢ Ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ ὅτι

καὶ οὗτοι ὀφείλουσι νὰ κανονίσωσι πλέον τὴν ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας πραγματικὴν θέσιν αὐτῶν, κατὰ πόσον δηλ. ἐν πρώτοις δύναται νὰ φέρωσι δικαιωματικῶς καὶ σήμερον τοὺς τίτλους αὐτῶν, ἀφοῦ ὁ μὲν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος πρὸ ἐτῶν ἤδη ἀναγκασθεὶς νὰ ἀπέλθῃ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, διέκοψεν ἔκτοτε ὀριστικῶς πᾶσαν σχέσιν καὶ συνάφειαν πρὸς τὴν τέως ἐπαρχίαν αὐτοῦ καὶ δὲν δύναται προφανῶς νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτήν, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος δὲ Ἀλέξανδρος, τιτλοφορούμενος Β. Ἀμερικῆς, ἄγνωστον διὰ τίνα λόγον ἐλθὼν ἐνταῦθα πρὸ ἐτῶν ἐξ Ἀμερικῆς, ὑπερέβη ἤδη πρὸ πολλοῦ τὸ ἀνώτατον ὄριον ἀπουσίας ἐκ τῆς ἐπαρχίας του τὸ ἐπιτρεπόμενον ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων (5' Καν. Πρωτοδευτέρας), δὲν σκέπτεται δέ, ὡς φαίνεται, νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἦν ἄλλωστε ἄλλος πρὸ πολλοῦ κατέχει ἤδη καὶ διοικεῖ.

Ἐὰν οἱ εἰρημένοι ἀρχιερεῖς, ἀφοῦ πρώτιστα κανονίσωσι τὴν θέσιν αὐτῶν ὡς εἴρηται, θελήσωσι νὰ παραμείνωσιν ἐνταῦθα καὶ ζητήσωσι νὰ λάβωσιν οἰανδήποτε ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν εἴτε ὡς ἀρχιερατικῶς προϊστάμενοι τῆς ἐνταῦθα ρωσικῆς παροικίας εἴτε καὶ ἄλλην, ἢ πρὸς τοῦτο ἄδεια αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως δύναται νὰ δοθῇ ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους :

α'.) Ἐνταῦθα διαμένοντες καὶ ἀσκοῦντες ἐκκλησιαστικὴν ὑπηρεσίαν οἱ ἀρχιερεῖς οὗτοι δὲν δύναται νὰ ἔχωσιν ἄλλην αὐτῶν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν ἢ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, ὃν καὶ μόνον ὀφείλουσι νὰ μνημονεύωσιν ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς, οὐδὲ νὰ ἀσκῶσι δικαίωμα μείζονα τῶν ἐκάστοτε παρὰ τοῦ Ἀρ

χειρισκόπου Κωνσταντινουπόλεως χορηγηθησομένων εις αυτούς.

β.) Παύει τουντευθεν κατά νόμον υφισταμένη οίαδήποτε εξάρτησις αυτών η σχέσις διοικητική εκκλησιαστική μετά της λεγομένης Γενικής Ἀρχιερατικής Συνόδου του Ἐξωτερικοῦ η μετ' ἄλλης ρωσικῆς εκκλησιαστικῆς ἀρχῆς.

γ.) Κατά τὰς ἱερὰς τελετὰς ἀπολύτως ἀπογορευεται αυτοῖς ὅπως εἴτε ἐν τοῖς μνημοσύνοις εἴτε ἐν τοῖς κηρύγμασιν αυτών προβαίνωσι καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην ἔστω ἐκδήλωσιν πολιτικῶν σκέψεων καὶ προτιμήσεων, αὐστηρῶς ἀπογορευμένης αυτοῖς καὶ πάσης γενικῶς πολιτικολογίας ἐν τῇ εκκλησιαστικῇ αυτών ἐνεργείᾳ καὶ ἀναστροφῇ ἐνταῦθα.

Ἐπὶ τῇ ἀποδοχῇ καὶ ὑπογραφῇ τῶν ὄρων τούτων ὑπὸ τῶν Σεβ. Ἀρχιεπισκόπων Ἀναστασίου καὶ Ἀλεξάνδρου, ἡ Ὑμετ. Θειοτάτη Παναγιότης καὶ ἡ Ἀγ. καὶ Ἰ. Σύνοδος δύνανται ἐκ πνεύματος ἐπιεικειᾶς νὰ ἄρῳσι τὴν εἰς αυτούς ἐπιβληθεῖσαν ἐπίσχεσιν τοῦ ἱερουργεῖν καὶ πρὶν ἢ εἶτι κανονισθῶσιν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα τὰ ὡς ἄνω ἀφορῶντα αυτούς τε καὶ τοὺς ἐνταῦθα Ρώσους Ὀρθοδόξους.

Ὅσον ἀφορᾷ τέλος τὰς εἰδικὰς καταγγελίας τῆς Β. Γαλουζέφσκη καὶ τοῦ πρίγκηπος Νιζεράδζε, ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι τὰ αἰτήματα ταῦτα, ὡς καὶ πάντα τὰ δυνάμενα καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ παρουσιασθῶσι τοιαῦτα ἀτομικῆς φύσεως ζητήματα, πρέπει νὰ ἀποτελῶσιν ἐκάστοτε θέματα ἰδιαιτέρας Συνοδικῆς ἐξετάσεως πρὸς τὴν δυνατὴν ἐκάστοτε ἐπανόρθωσιν καὶ διευθέτησιν.

Ταῦτα ἐν ὀλίγοις ἐκθέτοντες ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀνατεθεῖσαν ἡμῖν ἐντολὴν καὶ ὑποβάλλοντες διὰ τὰ περαιτέρω τῇ Ὑμετ. Θειοτάτη Παναγιότητι καὶ τῇ Ἀγ. καὶ Ἰ. Συνόδῳ διατελοῦμεν μετὰ σεβασμοῦ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, 14 Μαΐου 1924

Ἡ Ἐπιτροπὴ

† Ὁ Κυζίκου ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

† Ὁ Νικαίας ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

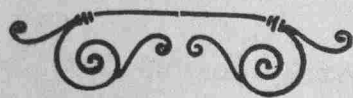
† Ὁ Πριγκηπονήσων ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Συνεδρία τῆς 15 Μαΐου 1924.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀκροασαμένη τὰς ἐν τῇ παρούσῃ ἐκθέσει ὑποβαλλομένας κρίσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἀπολογιῶν τῶν Σεβ. Ἀρχιεπισκόπων Κισνοβίου Ἀναστασίου καὶ Β. Ἀμερικῆς Ἀλεξάνδρου, ὡς καὶ τὰς σκέψεις αὐτῆς περὶ τοῦ προσφορωτέρου τρόπου τῆς διευθετήσεως τῶν ἀφορώντων προσωπικῶς τοὺς δύο Σεβ. ἀρχιερεῖς, καὶ γενικῶς τοὺς ἐνταῦθα Ρώσους Ὀρθόδοξους Χριστιανούς, καὶ ἐν πνεύματι ἐπιεικείας καὶ φιλαδέλφῳ διαθέσει διασκεψαμένη, ἀπεδέξατο τὴν κρίσιν καὶ τὴν γνωμοδότησιν τῆς Ἐπιτροπῆς καθ' ὀλοκληρίαν καὶ ἐνέκρινε διοικητικῶς, ὅπως ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως καὶ τοῦ παρόντος πρακτικοῦ ἀνακοινωθῆ τοῖς Σεβ. Ἀρχιεπισκόποις πρὸς γνῶσιν τῶν ἐν αὐτοῖς διὰ τὰ περαιτέρω.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΝΑΦΟΡΑΙ ΟΡΘ. ΡΩΣΣΩΝ

Μετάφρασις ἐκ τοῦ ρωσσικοῦ.

Α'

22 Ἀπριλίου 1924.

Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Γρηγο-
ρίῳ τῷ Ζ', Ἀρχιεπισκόπῳ Κ[α]πόλεως, Νέας Ρώμης.

Ἄναφορὰ Ρώσων Ὁρθ. προσφύγων.

Παναγιώτατε,

Θέλημα Κυρίου ἦτο νὰ ἐπισκήψωσιν ἐφ' ἡμῶν ἐν τῇ προσφυ-
γικῇ ἡμῶν καταστάσει δοκιμασίαι καὶ θλίψεις, αἵτινες ἀναγκάζουσιν
ἡμᾶς νῦν νὰ ἀποταθῶμεν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, ὑπο-
βάλλοντες τὰ ἀκόλουθα:

Ἐγκαταλείπων τὰς πεπιστευμένας αὐτῷ ἐπαρχίας, μητροπόλεις
καὶ ἐνορίας, ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ, ποιμαντορικοῦ καὶ
πολιτικοῦ καθήκοντος αὐτοῦ, ὁ ρωσικὸς ὀρθόδοξος κληρὸς, προσε-
κολλήθη ἐν ταῖς πλείσταις τῶν περιπτώσεων πρὸς τὰς τάξεις τῶν
λευκῶν ἐπαναστατῶν, οἵτινες δι' ἐμφυλίου πολέμου μὲ τὸ ὄπλον
ἀνὰ χεῖρας ἐμάχοντο κατὰ τῆς Ρωσικῆς Κυβερνητικῆς Ἐξουσίας.
Ἐν ὀλίγαις περιπτώσεσιν οἱ τοιοῦτοι πρόσφυγες ἐκ τοῦ κλήρου ἀπέ-
βησαν ἀπλῶς πρόσφυγες φεύγοντες τὰς φρικαλεότητας τοῦ ἐμφυ-
λίου πολέμου καὶ τὰς συμφορὰς τῶν πολεμικῶν ἐνεργειῶν. Οἱ πλεῖ-
στοι ἐξ αὐτῶν προσῆλθον εἰς τὰς τάξεις τῶν λευκῶν ἐπὶ σκοπῷ φα-
νεραῦς πάλης κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, εἰς ἣν πάλιν ἀκολούθως καὶ
ἐλάμβανον μέρος,

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πάλης ταύτης οἱ φυγόντες ἀπο τῶν ἐπαρ-

χιῶν αὐτῶν ἐπίσκοποι ἠνώθησαν τῇ 10 Μαΐου 1919 ἐν τῇ πόλει Σταυροπόλει τοῦ Καυκάσου εἰς συνεταιρισμόν, εἰς ὃν ἀκολούθως ἐναντίον τῶν κανόνων τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας οἱ ἐπίσκοποι οὗτοι προσέδωκαν τὴν ἐπωνυμίαν καὶ τὴν σημασίαν Ἐκκλησιαστικῆς Συνόδου, καὶ ἔθηκαν ἐνταῦθα τὴν ἀρχὴν εἰς μὴ ἐπιτρεπομένην κανονικῶς, ἐγκληματικὴν δὲ πολιτικῶς ὀργάνωσιν, ὀνομάσαντες αὐτὴν «Ἀνωτάτην Ἐκκλησιαστικὴν Διοίκησιν ἐν τῇ Νοτίῳ Ρωσίᾳ». Διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς ὀργάνωσεως ταύτης οἱ πρόσφυγες ἀρχιερεῖς αὐτοβούλως ἀπέσπασαν ἀπὸ τοῦ ὅλου σώματος τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας πολλὰς ἐπαρχίας καὶ ὑπέταξαν αὐτὰς εἰς τὴν ἑαυτῶν αὐθαίρεσιν καὶ φιλαρχίαν.

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ τοιαύτη διατεμάχισις τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας δὲν ἐπετρέπετο ὑπὸ κανονικὴν ἔποψιν, ἦτο αὕτη ἐγκληματικὴ καὶ ὑπὸ ἔποψιν πολιτικὴν, διότι ὅλα ταῦτα ἐγένοντο ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καὶ χάριν τῶν σκοπῶν τοῦ πολέμου τούτου. Διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἡ Ἁγία Ἐκκλησία ἢ ἀπολίτευτος κατ' ἀρχὴν ἐσύρετο βιαίως εἰς πολιτικὴν ἐνοπλον πάλην. Πρὸς χαρακτηρισμόν τῆς ἀληθοῦς φυσιογνωμίας καὶ τῶν σκοπῶν τῆς ἰδρυθείσης ὑπὸ τῶν φυγάδων ἐπισκόπων «Διοικήσεως» αὐτῶν, ἐπισυνάπτομεν τὸ ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐπισήμως ἐκδοθὲν Δελτίον, ὅπου ἐν σελ. 11 σημειοῦται «... ἡ ζωὴ ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἴλκυσε τὴν Διοίκησιν πρὸς συνεργασίαν μετὰ τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἐπάλαιον ἐν γένει ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Ρωσίας ἀπὸ τοῦ διεθνοῦς ζυγοῦ....» Αὐτόθι ἐπίσης εἶναι ἐκτεθειμένη συντόμως ὅλη ἡ ἱστορία τῆς ἰδρύσεως τῆς «Διοικήσεως». Εἰς τὴν Κριμαίαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Βράγγελ ἡ Διοίκησις αὕτη μετηνέχθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν (ἴδ. τὴν αὐτὴν πηγὴν), ἡ δρᾶσις δὲ αὐτῆς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὑπὸ τοῦ Δελτίου τῶν πεπραγμένων χαρακτηρίζεται ὡς δρᾶσις «Κεντρικοῦ καὶ Ἀνωτάτου Ὁργάνου ἐν τῇ πάλη . . . ὑπὲρ τῆς δικαίας νομίμου τάξεως κατὰ τῶν ἀπατηλῶν καὶ ὀλεθρίων ὄνειροπολήσεων τοῦ σοσιαλισμοῦ», τ. ἔ. ὡς δρᾶσις πολιτικὴ κυρίως.

Ἐνεργοῦντες αὐτοβούλως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν ἀποσπασθεισῶν ἀπὸ τοῦ ὅλου τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐπαρχιῶν, οἱ ἐπίσκοποι διόλου δὲν ἐστενοχωροῦντο εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτῶν, μὴ ὀπισθοχωροῦντες οὐδὲ πρὸ τῆς διαιρέσεως ἐπαρχιῶν τινῶν. Οὕτω λ. χ. οὗτοι ἀπέσπασαν ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Ταυρίδος τὴν πόλιν Σεβαστούπολιν, ἰδρυσαν ἐν αὐτῇ ἰδιαιτέραν νέαν καθέδραν, ἐχειροτόνησαν

εἰς αὐτὴν τὸν ἀρχιμανδρίτην Βενιαμὶν καὶ ἐτίμησαν αὐτὸν διὰ τοῦ τίτλου ἀρχηγοῦ στρατιωτικῆς ἐκκλησιαστικῆς ὀργάνωσεως, ὑφ' ἣν περιέλαβον πάντα τὰ στρατεύματα τῶν λευκῶν ἐπαναστατῶν. Τὴν ἐλάττωσιν δὲ τοῦ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν ἐδάφους οἱ φυγάδες ἀρχιερεῖς ἀνεπλήρωσαν διὰ τῆς τολμηρᾶς ὑπαγωγῆς ὑπὸ τὴν αὐθαίρετον αὐτῶν ἐξουσίαν πάντων τῶν Ρωσικῶν ναῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, τῶν κοινοτήτων καὶ τῶν οἰουδήποτε εἴδους ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐκκλησιαστικοκοινοτικῶν ρωσικῶν ἰδρυμάτων. Ἐντεῦθεν ἀνέλαβον οὗτοι σειρὰν ἐνεργειῶν διεθνοῦς φύσεως, παρουσιαζόμενοι τολμηρῶς ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἂν καὶ οὐδεὶς βεβαίως ἐπληρεξουσιοδότησεν αὐτοὺς πρὸς τοῦτο. Συνῆψαν δὲ ἐν τούτῳ οὗτοι σκανδαλώδη φιλίαν πρὸς διαφόρους ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας, ἰδίᾳ πρὸς τὸν Πάπαν τῆς Ρώμης, ἀποστείλαντες εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Πάπα δι-οργανωθὲν Συνέδριον τῆς Γενεύης ἀπεσταλμένους αὐτῶν ὡς ἀπεσταλμένους ὀλοκλήρου τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας (ἴδ. τὴν αὐτὴν πηγὴν).

Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1920 ἡ Κριμαία ἐπιθασσεύθη καὶ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἐν Ρωσίᾳ ἐξεκαθαρίσθη, τὰ λευκὰ δὲ στρατεύματα ἀκολουθούμενα ὑπὸ πλήθους προσφύγων ἤλθον εἰς Κωνσταντινούπολιν. Μετὰ τῶν προσφύγων ἀφίκοντο ἐνταῦθα καὶ οἱ πλείστοι τῶν προσφύγων ἀρχιερέων, οἵτινες εἶχον ὀργάνωσιν τὴν ἄνω ὀνομασθεῖσαν «Διοίκησιν». Ἴνα νομιμοποιήσωσιν ἐνταῦθα, εὐρισκόμενοι ἐνώπιον τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἑαυτῶν θέσιν, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μητροπολίτην Κιέβου καὶ Γαλικίας Ἀντώνιον, ἀπετάθησαν πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, παρακαλοῦντες ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτοῖς νὰ ἰκανοποιήσωσι τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀνάγκας καὶ ἱεροπραξίας τῶν Ρώσων ὀρθοδόξων προσφύγων. Ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος, ἐξετάσας τὸ αἴτημα αὐτῶν συνοδικῶς, εἰς ἀπάντησιν ἐνέκρινεν ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτοῖς ἢ τέλεισι τῶν εἰθισμένων ἱερῶν ἀκολουθιῶν καὶ ἱεροπραξιῶν διὰ τοὺς Ρώσους πρόσφυγας, προτείνας πρὸς τοῦτο εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς ὅπως σχηματίσωσιν ἰδιαιτέραν Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν χειραγωγίαν τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου, εἰς ἣν Ἐπιτροπὴν ἐνεπιστεύθη τὴν ἰκανοποίησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν τῶν Ρώσων προσφύγων ἐν τοῖς ὁρίοις πρεσβυτεριακῆς ποιμαντορίας. Οὐδὲν ἐν τούτῳ ἰδιαιτέρον δικαίωμα εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς ἐδόθη, οὐδὲ ἦτο δυνατόν νὰ

δοθῆ, ὡς ἐπισκόπους, ἐγκαταλιπόντας τὰς ἑαυτῶν ἐπαρχίας. Εἰδικῶς ἐπὶ μέρος ἐδηλώθη ὅτι οἱ ἐπίσκοποι οὗτοι δικαιώματα διοικητικῆς δικαιοδοσίας, δικάσεως καὶ ἰδίᾳ ἐκδόσεως διαζυγίων δὲν εἶχον οὔτε ἐδῶ οὔτε οὐδαμοῦ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Ἀποκρύψαντες ἐν ἐπιγνώσει ἀπὸ τῶν πιστῶν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ληφθείσης ἀπαντήσεως, οἱ πρόσφυγες ἀρχιερεῖς διέδωκαν ψευδῶς τὴν φήμην, ὅτι ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος ἐπέτρεψεν αὐτοῖς νὰ διοργανώσωσι καὶ ἐνταῦθα Ἀνωτάτην Ἐκκλησιαστικὴν Διοίκησιν καὶ διωργάνωσαν πράγματι τοιαύτην Διοίκησιν. Ὅτι δὲ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ παραβάσει ἐν ἐπιγνώσει τῶν κανόνων τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας μαρτυρεῖ τὸ αὐτὸ ἐπίσημον Δελτίον τῶν πεπραγμένων, ὅπου λέγεται ἐπὶ λέξει «ἡ Ἱστορία δὲν ἐγνώρισε φαινόμενα ὁμοίας ἐκτάσεως, διὸ καὶ οἱ κανόνες ἀπεδείχθησαν μὴ περιλαμβάνοντες καθ' ὄλοκληρίαν τὰς νέας ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς. Ἦτο ὁμως ἀνάγκη νὰ ἐνεργήσωμεν».

Τεθεὶς ἐπὶ κεφαλῆς κατὰ τὰ πρεσβεῖα τοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς διακονίας, ὡς ὁ ἀρχαιότερος ἐκ τῶν προσφύγων ἀρχιερέων, ὁ Ἀντώνιος παρουσιάζετο ὡς πρόεδρος τῆς Διοικήσεως, ἀν καὶ κυριώτερος αὐτῆς παράγων ἦτο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πρόην Κισνοβίου καὶ Χοτίνης Ἀναστάσιος. Διαθέτων γνώσεις τινὰς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἔχων πείραν τῆς σχέσεως πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ὁ Ἀναστάσιος ἐγκαθιδρύθη διὰ νὰ ἀρχιεπισκοπεύῃ ἐν Κων)πόλει, συγχρόνως δὲ ὁρίσθη ὡς ἀντιπρόσωπος διὰ νὰ παρίσταται εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν Ρώσων προσφύγων παρὰ τῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ. Τοιοῦτοτρόπως οὗτος παρουσιάζετο οἷονεὶ ὡς μεσάζων τις μεταξὺ τῶν προσφύγων καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ. Κύριον ὁμως ἔργον αὐτοῦ ἦτο νὰ ἀποκρύψῃ πρὸ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας τὴν ἀληθῆ εἰκόνα τῆς δράσεως τῶν λευκῶν προσφύγων ἀρχιερέων καὶ ἐν γένει τοῦ κλήρου, τοῦθ' ὅπερ οὗτος ἐξεπλήρωσε λαμπρά, μὴ δειλιῶν ἐν ἀνάγκῃ εἰς τὰς συγκεκριμένας ἐρωτήσεις τοῦ Πατριαρχείου νὰ ψεύδεται φανερῶς, ψευδῶς διαβεβαιῶν τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον περὶ τῆς νομιμοφροσύνης καὶ νομοταγείας τῶν Ρώσων λευκῶν ἀρχιερέων.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος, δεχόμενος τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀναστάσιον ὑπὸ τὴν ἰδιότητα Προϊσταμένου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ρωσικῆς Πρεσβεΐας ἐνταῦθα, οὐδόλως ὑπωπτεύετο ὅτι ὁ Ἀναστάσιος

κατὰ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς δράσεως αὐτοῦ ἐνταῦθα ἦτο ἐν πλήρει σημασίᾳ τῆς λέξεως «Διοικῶν» ἀρχιερεῖς, παρ' ᾧ ὑπῆρχεν Ἀρχιερατικὸν Συμβούλιον, Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, περιφέρειαι Ἀρχιερατικῶν Ἐπιτρόπων, ἐνορίαι, κτλ. Ὁ Ἀγιώτατος Θρόνος ἐξ ἴσου δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποπτευθῆ ὅτι ὅλον τὸ ἔδαφος τῆς γῆίνης σφαιράς διενεμήθη ὑπὸ τῶν προσφύγων ἀρχιερέων μεταξὺ ἀλλήλων καὶ ὅτι ἐν ταῖς «ἐπαρχίαις» Παρισίων, Βερολίνου, Βουλγαρίας, Σερβίας κτλ. ἠδρευον τοιοῦτοι ἐπίσης «διοικοῦντες» ἐπίσκοποι ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς κοινῆς διὰ πάντας Διοικήσεως.

Ἡ δραΐσις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀναστασίου ὡς «διοικοῦντος» ἀρχιερέως ἐξεδηλώθη:

1) Ἐν τῇ ἰδρύσει καὶ διοργανώσει ναῶν. Ἰδαίτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ μέρους τούτου τῆς δράσεως αὐτοῦ ἦτο τὸ ἐξῆς, ὅτι ἐνῶ ἐν Κων)πόλει ὑπῆρχον ναοὶ διαρκοῦς τύπου, ἐν τῇ Ρωσικῇ Πρεσβεΐᾳ, ἐν τῷ Ρωσικῷ Νοσοκομείῳ τοῦ Χαρμιπέ, εἰς τὰ τέσσαρα μοναχικὰ Μετόχια τοῦ Γαλατᾶ, ὑπῆρχον δὲ καὶ οἱ ναοὶ οἱ ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου τεθέντες εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Ρώσων, ὅπου αἱ ἀκολουθίαι ἐτελοῦντο ρωσιστὶ ὑπὸ Ρώσων ἱερέων, ἰδρύνοντο καὶ ἄλλοι ναοὶ ἄνευ τινὸς λόγου καὶ ἄνευ πραγματικῆς ἀνάγκης. Ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν διαρκῶν ναῶν ἔμενε κενόν. Καὶ ὁμως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἐπιθυμῶν νὰ ἔχῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ὡς οἷόν τε πλείους ἐνορίας ἐν εἴδει ὀργανωμένων μονάδων προέβαιεν εἰς τὴν ἰδρυσιν ναῶν καθ' ἑκάστην νέων, ἰδρύνοντοιοῦτους σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς ἐνοικιαζομένας τουρκικὰς οἰκίας, ὅπου οἱ ναοὶ οὗτοι διωργανοῦντο ἐκ τοῦ προχείρου συχνάκις μετ' εἰκονοστασίου ἐξ ἐρραμένων σινδόνων, ἐκ δοχείων πετρελαίου κεκαλυμμένων διὰ χαρτίνων εἰκονιδίων, ἐνίοτε δὲ ἐν σκηναῖς καὶ ἐνίοτε ἀπλῶς ἐν τινι γωνίᾳ. . . . Ὅταν ἐντεῦθεν ἀπῆλθον οἱ πρόσφυγες, οἱ ναοὶ οὗτοι ἐξηφανίσθησαν αὐτομάτως ἄνευ τινὸς φροντίδος περὶ τῆς περαιτέρω τύχης τοῦ μέρους, ἐν τῷ ὁποίῳ ἴστατο ἡ ἱερὰ Τράπεζα καὶ ἀνεφέρετο ἢ ἀναίμακτος θυσία. Αἱ ἱερὰ Τράπεζαι κατηγοροῦντο αὐτομάτως, καὶ νῦν περὶ πολλῶν ἐξ αὐτῶν δὲν σώζεται οὐδὲ ἡ ἀνάμνησις τοῦ μέρους, ὅπου εὐρίσκοντο. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ναῶν ἐν ταῖς τουρκικαῖς οἰκίαις διωργανοῦντο εἰς τὰ τμήματα τῶν χαρμιών καὶ γυναικειῶν ὑπερώων, ὡς μερῶν μᾶλλον εὐρέων καὶ φωτεινῶν. Ἄλλ' ὁ σκοπὸς ἐπετεύχθη. Διὰ τῆς διοργανώσεως δε-

κάδος τοιούτων ναών ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαγομένων τῷ Ἀναστασίῳ «ἐνοριῶν» ἠὺξήθη ἀπιστεύτως καὶ οὕτως ἡ «ἐπαρχία» αὐτοῦ ἀπέκτησε πραγματικῶς ἐπιβλητικὴν ὄψιν παγίας ἐκκλησιαστικοπολιτικῆς ὀργανώσεως.

2) Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν ἀνωμάλως μέγαν ἀριθμὸν τῶν ναῶν ἔπρεπε νὰ δημιουργηθῶσιν ἀνάλογα στελέχη ἱερατικοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον νὰ δύναται νὰ ἐξυπηρετῇ τὰς «ἐνορίας» τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀναστασίου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔπρεπε νὰ χειροτονηθῶσι μέγας ἀριθμὸς διακόνων, ἱερέων κλπ. Ἡ ἀνάγκη νέων κληρικῶν προσώπων ἦτο μεγάλη. Ἐξ ἄλλου, διὰ νὰ εἴμεθα δίκαιοι, οὐχὶ πάντες οἱ πρόσφυγες ἱερεῖς συγκατετίθεντο νὰ ἐργάζωνται καὶ ἱερουργῶσιν ἐν τῇ ὀργανώσει τοῦ Ἀναστασίου. Ἴδου διατὶ αἱ χειροτονίαι ἐγένοντο ὅπως ἀνεξετάστως. Διάκονοι καὶ ἱερεῖς ἐχειροτονοῦντο πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν εἴσοδον εἰς τὸ Βῆμα καὶ τὸ Ἱερὸν Θυσιαστήριον, οἷον φονεύσαντες ἐν πολέμῳ, διακριθέντες διὰ τὴν φονικὴν αὐτῶν ἀνδρείαν, πρόσωπα καταισχύναντα ἑαυτοὺς διὰ βλεβρωτῶν πράξεων, καὶ τέλος ἄνθρωποι ἀπλῶς ἀπροπαράσκευοι καὶ ἀγράμματοι διὰ τὴν μέλλουσαν αὐτῶν θέσιν καὶ τὸ καθῆκον. Τοιουτοτρόπως ἐν Κων)πόλει παρουσιάσθησαν ἱερεῖς ἐκ πρώην ἀξιωματικῶν, περιφερομένων ἐν ἱερατικῇ περιβολῇ μετὰ πολεμικῶν παρασήμων καὶ διακριτικῶν μεταλλίων ἐπὶ τοῦ στήθους. Ὑπῆρξαν ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐτέλεσαν δύο καὶ τρεῖς λειτουργίας τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ὑπῆρξαν περιπτώσεις λειτουργίας μετὰ κενοῦ Ποτηρίου κλπ. Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ αὗται αἱ χειροτονίαι ἐτελέσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀναστασίου κρύφα ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος, εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς ἐρωτήσεις, ἀπῆντα ἐνίοτε δι' ὑπεκφυγῶν. ἐνίοτε δὲ καὶ καθαρῶς ἐψεύδετο. Καὶ ἐν τούτοις οἱ ἱερεῖς οὗτοι ἐστεφάνωνον, ἐβάπτιζον, ἐτέλουν τὰ μυστήρια καὶ ἐκήρυττον.

3) Ἐνήργει δίκας ἀρχιερατικῶς καὶ ἰδιαίτερος ὑποθέσεις γαμικῆς διαζεύξεως. Αἱ ὑποθέσεις αὗται ἐπεκρουῶντο ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνόδου τοῦ Ἐξωτερικοῦ, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν διεξήγοντο ὑπὸ πάντων ἐκ τῶν κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον «διοικούντων» προσφύγων ἐπισκόπων. Τὸ παράνομον τῶν διαζυγίων βεβαίως καθ' ὁλοκληρίαν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ πάντων τῶν προσφύγων ἀρχιερέων, οἵτινες

ἐνίοτε φανερὰ ἀνωμολόγουν τὸ ἄνομον τῶν ἐκδιδομένων ὑπ' αὐτῶν διαζυγίων. Ἄλλ' αἱ ὑποθέσεις αὗται ἐπληρώνοντο πολὺ ἀκριβὰ καὶ ἐξ ὑπολογισμῶν χρηματικῶν οἱ ἡμέτεροι ἀρχιερεῖς διέπραττον τὸ ἔγκλημα τῶν τοιούτων παρανόμων δικῶν. Τὸ ζήτημα τῶν τοιούτων διαζυγίων ἀνεκινήθη οὐχὶ ἅπαξ ἐν τῷ τύπῳ, ἀλλὰ ἐκάστοτε ἔσπευδον νὰ τὸ σκεπάσωσι καὶ τὸ σβύσωσι. Διὰ τὰ τοιαῦτα διαζύγια ἐκινήθη ἡ προσοχὴ καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὅστις ὅμως ἐκ νέου καθησυχάσθη διὰ τῆς ἐν ἐπιγνώσει ἀπάτης καὶ τοῦ ψεύδους τοῦ Ἀναστασίου. Ἀξιοσημείωτον εἶνε ὅτι καὶ ἐν τῇ δι' ἐξόδων αὐτοῦ τοῦ στρατηγοῦ Βράγγελ ἐκδιδομένη ἐφημερίδι «Ζαρνίτση» ἐγράφη ποτὲ περὶ τοῦ παρανόμου τῶν τοιούτων διαζυγίων. Ὁ ἀρχισυντάκτης τῆς ἐφημερίδος Ἰβάν Μιχαήλοβιτς Καλλίνικωφ ἀμέσως ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀναστασίου, ὅστις ἤρchiσε νὰ μέμφηται πικρῶς τὸν Καλλίνικωφ διὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς σχετικῆς παρατηρήσεως. Ὅταν δὲ ὁ ἀρχισυντάκτης ὑπέμνησεν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀναστάσιον ὅτι ἡ παρατήρησις εἶνε δικαία καὶ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ὁ Ἀναστάσιος μὲ ἐρεθισμὸν ἀπήντησε : «Ξεύρω ὅτι ἡ παρατήρησις εἶνε δικαία, ἀλλὰ πῶς σεῖς τὴν ἐτυπώσατε, διατὶ τὸ ἐκάματε ; »

Δύσκολον εἶνε νὰ περιγράψῃ τις ὅλας τὰς καταχρήσεις, αἵτινες ἔγιναν καὶ γίνονται καὶ νῦν ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων, οἵτινες ἐν ἐπιγνώσει ἀπατῶντες τοὺς πιστοὺς, κιβδηλῶς ἀκυροῦσι γάμους, ἐκδίδουσι διαζύγια, ἐπιτρέπουσιν ἀκολούθως ἐκ νέου στέψεις, κηρύττουσι τὰ τέκνα γεννηθέντα ἐκτὸς τοῦ γάμου κλπ. Πᾶσαι αἱ ἐννοιαὶ περὶ τοῦ γάμου ὡς ἀγίου μυστηρίου καὶ περὶ τοῦ διαζυγίου ὡς ἀναντιλέκτου ἐκκλησιαστικῆς πράξεως εἰς τοιοῦτον βαθμὸν παρεμορφώθησαν, ὥστε, ὅταν ὁ Μητροπολίτης Δέρκων Καλλίνικος διέζευξε τὸν πρίγκηπα Νιζεράδζε, ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος ἔλαβεν ἀπροσδοκῆτως αὐθάδη «ἐπερώτησιν» ἐκ μέρους τοῦ Γραμματέως τοῦ Ρώσσου ἀρχιερέως Παρισίων Εὐλογίου, ἐπὶ τίνος βάσεως ὁ Μητροπολίτης Καλλίνικος ἠδυνήθη νὰ διαζεύξῃ τὸν πρίγκηπα Νιζεράδζε. Τὸ Πατριαρχεῖον ἀπήντησεν ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι τὸ διαζύγιον ὡς πράξις εἶνε ὑποχρεωτικὴ καὶ ὅτι καμμία ἐπεξηγήσις δὲν εἶνε δυνατόν νὰ δοθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Παρὰ τὴν τοιαύτην ἀπάντησιν ὁ Εὐλόγιος οὐδόλως φροντίζων ἐνέκρινε τὴν ἀναθεώρησιν τῆς λυθείσης ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως Δέρκων ὑποθέσεως. Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν διὰ τὴν Κων)πολιν ἐκδοθέντων διαζυγίων ὑπο-

λογίζεται εις εκατοντάδας, δια τὰς ἄλλας δὲ χώρας ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶνε τεράστιος.

4) Διοργανώσας πληθὺν ἐνοριῶν, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος συνήνωσεν αὐτὰς εἰς μίαν ἐνιαίαν ὁργάνωσιν, εἰς ἣν προσέδωκεν αὐστηρῶς πολιτικὸν χαρακτῆρα, στηρίζας αὐτὴν ἐπὶ τῆς βάσεως ἐκείνης, ἐφ' ἧς εἶχεν ὑπ' ὄψει νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν «*κυβέρνησιν*» τοῦ πρόσφυγος στρατηγοῦ Βράγγελ. Ἐαυτὸν προσωπικῶς ὁ Ἀναστάσιος ἀνεκήρυξε πρόεδρον ἰδιαίτερου «*Ρωσικοῦ Κομιτέ*», τὸ ὁποῖον ἔδει νὰ παριστᾷ δι' ἑαυτοῦ οἶονεὶ τὴν βουλὴν τοῦ πολιτικοῦ συστήματος. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐσχεδιάσθη ἐπὶ λίαν εὐρείας βάσεως καὶ ἀπετελειώθη διὰ τῆς συνελεύσεως ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν λαϊκῶν προσφυγικῶν «*ἐνοριῶν*» καὶ «*ἐπαρχιῶν*». Ὑπῆρχεν ἡ πρόθεσις ὅπως ἡ συνέλευσις αὕτη ἀνακηρυχθῆ ἀκολουθῶς ἐκκλησιαστικῆ Σύνοδος, καὶ ἀκολουθῶς διὰ τοῦ κύρους τῆς Συνόδου ὡς ὄργανου ἐκκλησιαστικοῦ νομοθετικοῦ ἀπεφασίσθη νὰ ἀνακηρυχθῆ ἡ ἀποκατάστασις ἐν Ρωσίᾳ τοῦ Τσαρισμοῦ μετὰ τῆς δυναστείας τῶν Ρωμανῶν ἐπὶ κεφαλῆς. Ἀκολουθῶς ἀπεφασίσθη ὅπως ἐξ ὀνόματος τῆς Συνόδου γίνῃ ἔκκλησις πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ρωσσίας πρὸς διοργάνωσιν ἐνόπλου εἰς τὴν περιοχὴν αὐτῆς ἐπεμβάσεως διὰ νέον ἐμφύλιον πόλεμον.

Ἡμεῖς ἐπισυνάπτομεν ὧδε ἐκτὸς τοῦ ἄνω εἰρημένου δελτίου τῶν «*Πεπραγμένων*» τῆς συνελεύσεως ταύτης, ἣτις συνήλθεν ἐν Κάρλοβιτς τῆς Σερβίας καὶ πράγματι ἀνεκήρυξεν ἑαυτὴν «*Σύνοδον*», τὸ ἐπίσημον δελτίον τῶν «*Πρακτικῶν τῆς Ρωσικῆς Γενικῆς Συνόδου τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐν Κάρλοβιτς τοῦ Σιρμίου*». Τὸ δελτίον τοῦτο ἐξ ὀλοκλήρου ἀποδεικνύει ὅτι ὅλη ἡ δρᾶσις τῶν λευκῶν προσφύγων ἀρχιερέων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εὐρίσκετο ἐν πολυμερεῖ, διαρκεῖ καὶ ἀμέσῳ ἀντιφάσει πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ὠρίσθησαν τῷ λευκῷ προσφυγικῷ κλήρῳ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τῆ 2 Δεκεμβρίου 1920 (ἀρ. 9084). Διὰ νὰ ἀποκρυβῆ τοῦτο ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τὸ κέντρον τῆς δρᾶσεως τῆς λευκῆς προσφυγικῆς ἱεραρχίας τὸ καταρτισθὲν ἐν Κων)πόλει μετηνέχθη ἀκολουθῶς εἰς Σερβίαν, ὅπου ὁ νεωστὶ διορισθεὶς Μητροπλίτης ἠδύνατο νὰ ἐξαπατηθῆ ὑπὸ τῶν προαφύγων ἀρχιερέων τοσούτῳ μᾶλλον εὐκόλως, ὅσῳ ἡ οὐσία τῶν δεδομένων εἰς τοὺς πρόσφυγας ἀρχιερεῖς ὁδηγῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἦτο αὐτῷ ἄγνωστος. Ὁ ὑπολογισμὸς ἦτο

ὁρθός, διότι ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος διερχόμενος τοὺς ἀνωμάλους καιροὺς τῶν ἐκτυλιχθέντων πολιτικῶν γεγονότων δὲν ἠδύνατο ὁ ἴδιος νὰ παρακολουθῆ τὰς ἐνεργείας τῶν προσφύγων ἀρχιερέων καὶ ἐξηπατᾶτο εὐκόλως ὑπὸ τῶν ψευδῶν διαβεβαιώσεων τοῦ Ἀναστασίου.

Ἐν τούτοις οἱ λευκοὶ πρόσφυγες ἱεράρχαι ἐν ἐπιγνώσει ἐδημιούργησαν τὴν σύγχυσιν ταύτην τῶν σχέσεων, ἵνα εὐκολώτερον ἀποκρύπτονται. Ἄλλωστε τε τὸ ἐπίσημον δελτίον τῶν «*Πρακτικῶν*» τῆς Συνόδου αὐτῶν ἀποκαλύπτει αὐτοὺς πληρέστατα. Ἐν τῇ σελ. 3. τοῦ δελτίου λέγεται ὅτι ἡ «*Διοίκησις*» ἐνεργεῖ τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶνε προφανὲς ψεῦδος, διότι αὕτη ἡ «*Διοίκησις*» διωργανώθη ὅλως κρύφα ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Τὸ ψεῦδος τοῦτο εἰσῆχθη εἰς τὸ δελτίον τῶν «*Πρακτικῶν*» πιθανῶς πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως παραπλανηθῆ ἡ Σερδικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία. Τὸ γεγονὸς ὅτι αὕτη ἡ δρᾶσις τῆς Συνόδου ἐν Κάρλοβιτσίῳ ἐκρατεῖτο μυστικῆ ἀπὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας καταφαίνεται ἐκ τοῦ ἐξῆς, ὅτι κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς Συνόδου (σελ. 24 Πρακτικὸν ἀρ. 1, I Συνεδρία) ἡ Σύνοδος ἐνῶ ἀπέστειλε χαιρετισμὸν πρὸς τὴν Αὐτοκρατορικὴν Μαρίαν Θεοδωρόβναν, τὸν στρατηγὸν Βράγγελ, τὸν Βασιλέα, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ τὴν Σκουψίαν τῆς Σερβίας, τοὺς Πατριάρχας Μόσχας καὶ Σερβίας, παρέκαμψε τὴν ἀνάγκην νὰ χαιρετίσῃ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, διότι διὰ τοῦ χαιρετισμοῦ τούτου τὸ Πατριαρχεῖον θὰ ἐλάμβανε γνῶσιν τῶν συμβαινόντων ἐν Κάρλοβιτσίῳ.

Οἱ ἀρχιερεῖς κάλλιστα ἠννόουν τὸ ἄνομον τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἀντίφασιν αὐτῶν πρὸς τοὺς κανόνας τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας. Ἐπεθύμουν ὅμως νὰ νομιμοποιήσωσιν ὅλα διὰ τοῦ κύρους τῆς συνελεύσεως τοῦ Κάρλοβιτς, εἰς ἣν ἔνεκα τούτου προσέδωκαν ἐπωνυμίαν καὶ σημασίαν ἐκκλησιαστικῆς συνόδου, τ. ἔ, ἰδρύματος νομοθετικοῦ (σελ. 59 τῶν «*Πρακτικῶν*»). Διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἐνομιμοποίησαν καὶ τὴν ἑαυτῶν «*Ἀνωτάτην*» Ρωσικὴν Ἐκκλησιαστικὴν Διοίκησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τὰς σχηματισθείσας ὑπ' αὐτῶν «*ἐπαρχίας*», καθὼς ἐπίσης ἐνομιμοποίησαν καὶ πάσας τὰς πράξεις τῶν προσφύγων ἀρχιερέων τὰς γενομένας ὑπ' αὐτῶν ὡς «*διοικούντων*» ἀρχιερέων, μέχρι τῶν

ὑποθέσεων ἐκδόσεως διαύγιον, διὰ τὰς ὁποίας μάλιστα καθιέρωσαν νέον τρόπον διεξαγωγῆς.

Ἐκμεταλλεόμενοι τὸ ἀρχιερατικὸν αὐτῶν κῦρος καὶ ἐννοίας, ὡς τὸ δημόσιον ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν δυσκόλως δύναται νὰ ἐλέγξῃ, οἱ ἀρχιερεῖς κατεσκεύασαν τὸ κίβδηλον αὐτῶν σύστημα, ἐκδηλώσαντες φανερῶς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ οὐσίαν καὶ τὸν σκοπὸν, τ. ἔ. ἀνακηρύξαντες τὴν ἀποκατάστασιν ἐν Ρωσσίᾳ τῆς μοναρχίας. Εἶνε ἀξιοσημείωτον ὅτι πρὸς διατύπωσιν τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐκινήτοποιήθησαν οἱ μᾶλλον ἐξέχοντες παράγοντες τῆς «Συνόδου», τ. ἔ. ὁ Μητροπολίτης Ἀντώνιος καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος, εἰς οὓς ἀνετέθη νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἐν τῇ Συνόδῳ ἐξέτασιν θεμάτων φανερῶς πολιτικῆς φύσεως. Ἐν τῷ δελτίῳ τῶν «Πρακτικῶν» χωριστὰ διὰ τοῦτο ἐπισυνήφθησαν ὁ λόγος τοῦ Ἀναστασίου (σελ. 122) καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ Ἀντωνίου «Ἐκκλησιαστικότης ἢ Πολιτικὴ» (σελ. 51), ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Ἀντώνιος ἀπ' εὐθείας δηλοῖ ὅτι· «τὸ περὶ δυναστείας ζήτημα δὲν εἶνε πολιτικόν, ἀλλὰ καθαρῶς θρησκευτικόν». Ὁ Ἀναστάσιος δὲ ἐν τῷ ἑαυτοῦ μέρει διαβλέπει τὴν ἀνάγκην ὅπως ἡ Σύνοδος ἀσχοληθῇ ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων. Διατυποῖ οὗτος τοῦτο ὡς ἐξῆς: «Τὸ νὰ ἀναγνωρίσῃ τις τὴν ἀνάγκην τῆς μοναρχίας καὶ νὰ μὴ ὑποδείξῃ, εἰ μὴ τὸ πρόσωπον τοῦ μέλλοντος αὐτοκράτορος, τοῦλάχιστον τὴν δυναστείαν, ἐκ τῆς ὁποίας οὗτος δεόν νὰ προέλθῃ, ἰσοδυναμεῖ ὡσάν νὰ μὴ εἴπῃ τίποτε, καὶ περισσότερον ἔτι, τοῦτο σημαίνει ἀπλῶς νὰ ἐνισχύσῃ τὴν βασιλεύουσαν ἐν τῇ Ρωσικῇ γῆ ταραχήν, νὰ ἀνοίξῃ εὐρέως τὰς θύρας εἰς τοὺς διαφόρους ἀπατεῶνας, οἵτινες ἀπὸ τώρα ἤδη εἰς τὰ διάφορα πέρατα τῆς γῆς ὁμιλοῦσι περὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἐπὶ τοῦ Ρωσικοῦ θρόνου. Τοιαύτη δυναστεία δύναται νὰ εἶνε μόνον μία, ἡ τοῦ Οἴκου τῶν Ρωμανῶν».

Μόνον τὸ ἐπελθὸν γεγονός ὅτι οἱ συμμετασχόντες τῆς «Συνόδου» τοῦ Κάρλοβιτς διεσπάρθησαν πρὸς ἀλλήλους εἰς ὀξεῖαν πολιτικὴν διαμάχην ἀπήλλαξεν ἡμᾶς ἀπὸ νέων συμφορῶν καὶ δεινῶν.

Ὡς γνωστὸν, ὁ Ἀγιώτατος Πατριάρχης Τύχων, μαθὼν περὶ τῆς «Συνόδου» ταύτης, ἔφριξε, διέταξε νὰ διαλυθῇ ἡ παράνομος

«Διοίκησις», τὸν δὲ πρόεδρον τῆς «Συνόδου» Ἀντώνιον διέταξε νὰ ἀπομακρυνθῇ διὰ νὰ ἐφησυχάσῃ. Οἱ πρόσφυγες ὅμως ἀρχιερεῖς, ὡς ἀπεδείχθη, ἐχώρησαν ἤδη λίαν μακρὰν ἢ ὥστε νὰ εἶνε δυνατόν νὰ ἀκούσουν τὴν φωνὴν τοῦ Τύχωνος. Οὗτοι ἀπέκρουσαν τὴν ἀληθῆ σχέσιν πρὸς τὴν Σύνοδον ἐκ μέρους τοῦ Πατριάρχου Τύχωνος, καὶ ἤρχισαν νὰ κάμνωσι προπαγάνδαν τῆς σκέψεως, περὶ μὴ ὑποταγῆς εἰς τὸν ἴδιον Τύχωνα ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι οὗτος εὕρισκόμενος μεταξὺ τῶν Βολσεβίκων, δὲν διέθετε, κατὰ τὴν γνώμην αὐτῶν, ἐλευθέραν βούλησιν.

Παναγιώτατε! Τί παριστᾷ νῦν ἐνταῦθα ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία, ἐν τῇ ὁποίᾳ πᾶσα ἱερὰ ἀκολουθία ἔχει μετατραπῆ εἰς πολιτικὴν διαδήλωσιν, ἐξαρθροῦσαν τὴν Ρωσικὴν προσφυγικὴν μάζαν καὶ διασπῶσαν αὐτὴν εἰς ἐχθρικά πρὸς ἀλλήλα στρατόπεδα; Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Ἀναστασίου ἔχουσι μετατραπῆ εἰς διαδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ «ἡγέτου», ὑφ' ὃν ἐννοητέος ὁ στρατηγὸς Βράγγελ, αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς διαδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ «Τοποτηρητοῦ τοῦ Θρόνου» Κυρίλλου. Ὅλοι οἱ ναοὶ ἡμῶν ἀπέβησαν πολιτικαὶ λέσχαι καὶ ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἀπέβη πρὸς αἶσχος ἡμῶν θεμελιώδης παράγων ἐρίδων καὶ διαιρέσεως μεταξὺ τῶν δυστυχῶν προσφύγων. Γνωρίζομεν ὅτι ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ἀπετάθη πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς ἡμετέρους ἐνταῦθα ἱεράρχας καὶ ρητῶς ἀπηγόρευσε τὴν πολιτικολογίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἀλλά, φεῦ, ὀφείλομεν νὰ μαρτυρήσωμεν ὅτι εἰς τὰς ἐπιστολάς Ὑμῶν οὗτοι δὲν ὑπετάγησαν, ἐξακολουθοῦσι δὲ τὰς διαδηλώσεις καὶ τὴν πολιτικολογίαν αὐτῶν ἐξ ἴσου, ὅπως καὶ πρότερον.

Νῦν, ὅτε ἡ Ρωσικὴ κυβέρνησις παρέσχε τὰ μέσα τῆς παλινοστήσεως, ἥτις ὅμως συνδεύεται ὑπὸ εὐνοήτων φροντίδων καὶ χρονοτριβῶν, ὁ ἡμέτερος κλῆρος ἐντείνει πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις ὅπως παρεμποδίσῃ τὴν εἰς τὴν γενέτειραν ἐπάνοδον τῶν προσφύγων, δημοσίᾳ στηλιτεύων ἐκείνους, οἵτινες θὰ ἤθελον νὰ ἐπιστρέψωσιν οἴκαδε, καὶ διαδίδει ἐκ προθέσεως ψεῦδη περὶ τῆς τύχης τῶν ἐπιστρεφόντων. Καὶ ὅμως μεταξὺ ἡμῶν ὑπάρχουσι πλῆθος γυναικῶν καὶ παιδίων, τελείως ἀδιαφόρων ἐξ ἀπόψεως τῆς πολιτικῆς, οἵτινες ἐν τούτοις ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἀφορμῇ καταστρέφονται ἐν τῷ περιβάλλοντι τῆς γενικῆς πενίας, ἐν ᾧ ζῶσιν οἱ Ρῶσοι πρόσφυγες. Ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι πᾶς ἐκφρά-

ζων τὴν ἐπιθυμίαν τῆς παλινοστήσεως ἀποβαίνει ἐξόριστος καὶ παρίας τῆς Ρωστικῆς παροικίας, ἢ ὁποία δὲν παρέχει πλέον αὐτῷ οὔτε ἐργασίαν οὔτε βοήθειαν.

Μένουσιν ἐν τῇ μνήμῃ οἱ γνήσιοι λόγοι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀναστασίου, ὅστις εἶχε δηλώσῃ ὅτι αὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διέλθῃ τὸν σοβιετικὸν οὐδὸν πρὸς τὸν σύνδεσμον, διότι τὸ τοιοῦτον δὲν θὰ εἶνε σύνδεσμος, ἀλλ' ἔχθρα κατὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁφείλομεν νὰ ἀντενεργήσωμεν κατὰ τούτου» (Πρακτικά σελ. 28).

Ἐντεῦθεν διαρκῶς ἀναχωροῦσιν ἀτμόπλοια μεταφέροντα ἑκατοντάδας παλινοστώντων εἰς τὴν γενέτειραν. Βεβαιοῦμεν ὅτι οὐδεὶς οὐδὲ ἅπαξ κληρικὸς ἦλθε νὰ εὐχηθῇ δι' ἡμᾶς, νὰ εὐλογήσῃ ἡμᾶς εἰς στιγμὴν ὑψίστης σημασίας τῆς ἡμετέρας ζωῆς. Κρίνατε, Παναγιώτατε, μόνος περὶ τῆς ἡμετέρας ψυχικῆς καταστάσεως, ὅταν δὲν δυνάμεθα νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν ναὸν χωρὶς νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν ὀξεῖαν ἐχθρικὴν ἀτμόσφαιραν, δι' ἧς οὔτοι ἐνέπλησαν τοὺς ἡμετέρους ναοὺς, μεταβληθέντας εἰς τόπους διεγέρσεως κατὰ τῆς ἡμετέρας πατρίδος Ρωσσίας.

Ἐὰν ἐνταῦθα ὑπῆρχεν ἀπλῶς φανατισμὸς θρησκευτικὸς, θὰ ἀπεβλέπομεν πρὸς πάντα ταῦτα τὰ φαινόμενα ὡς πρὸς κακὸν ἀκούσιον, ὡς πρὸς δυστύχημα. Ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν ἔχουσιν οὕτως καὶ οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ περὶ φανατισμοῦ, διότι προφανῆς καὶ ἀποκλειστικὴ αἰτία ὄλων τούτων τῶν ἐπαισχύντων φαινομένων ἀποδεικνύεται ὅτι εἶνε ἡ πολιτικὴ καὶ μόνον ἡ πολιτικὴ. Ὅταν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ρωσσίας παρέλαβον ἐνταῦθα τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγ. Νικολάου τὴν ἐν Χαρμπιέ, ὑπέγραψαν μὲν τὴν παραλαβὴν, ἀφῆκαν ὅμως αὐτὴν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν πιστῶν, τοὺς ὁποίους οὐδόλως ἀνησύχησαν, οὐδόλως ἐμποδίζοντες αὐτοὺς νὰ τελῶσιν ἐν αὐτῷ ὡς καὶ πρότερον τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας. Ἀλλά, φεῦ! ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος τάχιστα ὁ ἴδιος ἐξηνάγκασεν αὐτοὺς νὰ κλείσωσι τὸν ναόν, διότι ὅλα αὐτοῦ τὰ κηρύγματα καὶ αἱ ἀκολουθίαι ἦσαν πλήρη πολιτικῶν ὑβρεων κατὰ τῆς Ρωσικῆς Κυβερνήσεως. Ὁ ναὸς ἐκλείσθη, ἀλλ' οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ρωσσίας ἐδήλωσαν ὅτι θὰ ἐπιστρέψωσιν αὐτὸν εἰς τὴν πρώτην ὁμάδα τῶν πιστῶν, ἢ ὁποία θὰ ἐγγυηθῇ ὅτι ἐν τῷ ναῷ δὲν θὰ ἐπιτραπῶσι πολιτικαὶ ἐκδηλώσεις. Ἀλλά, φεῦ! ἦτο αὕτη ματαία δήλωσις καὶ μάτην ἀναμέ-

νομεν ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος, κατανοῶν τὸ σφάλμα αὐτοῦ, θὰ λάβῃ μέτρα πρὸς ἐπίστροφὴν τοῦ ναοῦ. Ἡ πολιτικὴ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀπεδείχθη ἀνωτέρα τῆς θρησκείας καὶ τῆς πίστεως, καὶ ὁ ναὸς μένει οὕτω κεκλεισμένος.

Δὲν γνωρίζομεν μέχρι τίνων ὁρίων θὰ φθάσῃ ἡ διέγερσις τῆς ἐχθρας καὶ τοῦ μίσους καὶ ὑπὸ τίνα πρόφασιν θὰ ἀκολουθήσωσι περαιτέρω νὰ ἀρχιερατεύωσι καὶ νὰ «διοικῶσιν» οἱ πρόσφυγες ἀντισοβιετικοὶ ἐπίσκοποι. ἂν δηλ. θὰ λάβωσι στάσιν φανερώς ἐχθρικὴν πρὸς τὸν Πατριάρχην Τύχωνα καὶ ἂν θὰ ἀποκλίνωσι τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιμαρτυροῦμεν μόνον ὅτι ἡ βλάβη ἢ προξενουμένη ὑπ' αὐτῶν εἶνε φοβερὰ. Φοβούμεθα διὰ τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν πρόσφυγας, βλέποντες τὴν ἄβυσσον, εἰς τὴν ὁποίαν παρασύρουσιν αὐτούς. Καὶ ὅμως πολλοὶ ἀκόμη χιλιάδες Ρώσων προσφύγων μένουσιν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐν ταύτῃ ἀπειλητικῇ καταστάσει παρὰ τὴν θέλησιν αὐτῶν, παρασυρόμενοι ὑπὸ τοῦ ἄφρονος ρεύματος ἀδιακόπως περαιτέρω.

Πράγματι πῶς νὰ συμβιάσωμεν τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ἡμέτεροι πρόσφυγες ἀρχιερεῖς βασιζοῦσι τὴν δρᾶσιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς τυπικῆς ὑποταγῆς τῷ Πατριάρχῃ Μόσχας Τύχωνι («Πρακτικά» σελ. 4), ἐνῶ φανερώς κάμνωσι προπαγάνδαν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν ὁ Τύχων ἀνεγνώρισεν ὡς θεόθεν δεδομένην ἐξουσίαν τοῦ Ρωσικοῦ λαοῦ;

Παναγιώτατε! Ἡμεῖς μάτην θὰ προσεπαθῶμεν νὰ διατυπώσωμεν νομικῶς τὴν ἔννοιαν τῶν πράξεων τῶν ἡμετέρων Ἱεραρχῶν (Καν. Ἀποστ. 14, 35, 81. Δευτεροπρ. 14. Α' Οἰκ. Συν. 15. Β' Οἰκ. Συν. 2, 4. Ἐφεσ. 8. Ἀντιοχ. 9, 13, 22. Καρθαγ. 64, 67, 1, 101. Χαλκηδ. 17. Ἀγκύρ. 13. Σάρδ. 15. κτλ. κτλ.). Τῇ ἀληθείᾳ, ἐὰν τὸ δελτίον τῶν «Πεπραγμένων» μαρτυρεῖ ὅτι «αἱ ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς ὑπερέβησαν τὰ ὅρια τῶν ἰ. κανόνων», καὶ αἱ πράξεις ὅμως τῶν λευκῶν προσφύγων ἀρχιερέων ὑπερβαίνουσι πᾶν ὅ,τι ἢ προᾶξις τῆς Ἐκκλησίας προεἶδε. Κατάλογοι τῶν «ἐνοριῶν», τῶν «ἐγκαινιάσεων», τῶν «χειροτονιῶν», τῶν «μοναχικῶν κουρῶν», τῶν «ἀπονομῶν ἐκκλ. βαθμῶν», καθὼς καὶ πάντα τὰ ἀντίγραφα τῶν σπουδαιοτέρων ἀποφάσεων τῆς Ἀνωτάτης Ρωσικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπάρχουσι κατακεχωρισμένα πλήρως ἐν ταῖς Ἐκκλησιαστικαῖς Εἰδήσεσι

ταῖς ἐκδιδομέναις ἐν εἴδει ἐπίσημου ὄργάνου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ταύτης ἐν Κάρλοβιτς (Σερβία), ὅπου εὑρίσκεται τὸ κέντρον τοῦτο. Ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης θὰ ζητήσῃ ἀναμφιβόλως τὸ ὑλικὸν τοῦτο. Καὶ ἡμεῖς δὲ τὸ ἐξ ἡμῶν ἐλάβομεν μέτρα πρὸς λήψιν τοῦ ὑλικοῦ τούτου καὶ ὑποχρεούμεθα ἅμα τῇ λήψει νὰ υποβάλωμεν συμπληρωματικῶς αὐτὸ τῇ ἡμετέρᾳ Παναγιότητι.

Ἐπειδὴ ἡ ἀνακινουμένη ὑφ' ἡμῶν ὑπόθεσις θὰ ἀπαιτήσῃ κατ' ἀνάγκην σημαντικὰς καὶ μακρὰς προσπάθειας ἰδιαιτέρας ἀνακριτικῆς ἐξουσίας, ἡμεῖς παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ὅπως ἔνεκα τοῦ ὀφθαλμοφανοῦς τῆς βλάβης τῆς προξενουμένης ὑπὸ τῶν προσφύγων ἀρχιερέων, ἔνεκα τοῦ ἀμετανοήτου καὶ τῆς ἐπιμονῆς αὐτῶν, ἐπίσης δὲ καὶ ἔνεκα τῆς βαρύτητος τῶν διατυπωθεισῶν κατ' αὐτῶν κατηγοριῶν ἀπομακρύνῃ τοὺς κυρίως ὑπευθύνους διὰ τὴν ρωσικὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀρχιεπισκόπους Ἀναστάσιον καὶ Ἀλέξανδρον ἀπὸ τῆς ἱερουργίας.

Ἡ ὀρισθησομένη δὲ ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἀνάκρισις θὰ καθορίσῃ τὰ νομικὰ ὅρια τῆς εὐθύνης ἐκατέρου αὐτῶν ἐνώπιον τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας, πρᾶγμα τὸ ὅποῖον θὰ εἶνε σπουδαῖον οὐ μόνον διὰ τὸ συμφέρον τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἐνόχων, ἀλλὰ καὶ κυρίως διὰ τὴν καθυσύχασιν τῆς συνειδήσεως τῶν πιστῶν, ἧτις εἶνε βαθέως τεταραγμένη ἐκ τῆς φαινομένης ἀτιμωρησίας τῶν ἐνόχων τῶν τόσον τολμηρῶν. Ἡ συνείδησις τῶν πιστῶν ἀπαιτεῖ ἑαυτῇ καθυσύχασιν καὶ ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὅτι ἡ Ρωσικὴ κοινωνία δὲν γνωρίζει νῦν πῶς νὰ θεωρῇ τοὺς κρύφα χειροτονηθέντας ἱερεῖς, τὰ τελούμενα ὑπ' αὐτῶν μυστήρια, καθὼς καὶ τὰ ἐκδοθέντα διαζύγια.....

Κατὰ καθήκον συνειδήσεως ὑποβάλλομεν ἐν ἐπιγνώσει τὴν παροῦσαν ἀναφορὰν, ἐκφράζοντες ὀρισμένην ἐπιθυμίαν νὰ ἐπιβεβαιώσωμεν αὐτὴν εἰς ὅλα αὐτῆς τὰ σημεῖα καὶ νὰ ἀναλάβωμεν προσωπικῶς τὴν εὐθύνην διὰ πᾶσαν ἀναλήθειαν, ἐὰν τοιαύτη ἤθελε παρατηρηθῆ ἐν τῇ παρουσίᾳ δηλώσει. Μαρτυροῦμεν περὶ τῆς ἀπολύτου καὶ ἀναντιλέκτου ἀληθείας παντὸς ὅ,τι ἐξετέθη ἐν αὐτῇ.

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαί).

B'

24 Ἀπριλίου 1924.

Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Γρηγορίῳ τῷ Ζ', Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης.

Ἀναφορὰ Ρώσων Ὀρθ. προσφύγων.

Παναγιώτατε,

Μετ' ἄλλων συμπατριωτῶν ἡμῶν ὑπεβάλομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι παράπονα κατὰ τῶν πράξεων τοῦ Ρωσικοῦ λευκοῦ προσφυγικοῦ κλήρου. Συμπληρωματικῶς ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀνακοινώσωμεν τὰ ἀκόλουθα :

Ἐν τῇ κατηγορητηρίῳ ἀναφορᾷ ἐξεφράσαμεν τὸν φόβον, ὅτι οἱ λευκοπρόσφυγες ἱεράρχαι, φοβούμενοι ἀπαγόρευσιν ἐκ μέρους τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριάρχου Τύχωνος, θὰ ἐχωρίζοντο ἀπ' αὐτοῦ καὶ θὰ ἀπέσπων ἀπὸ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας τοὺς ἀνήκοντας αὐτῇ ναοὺς καὶ τὰ ἱδρύματα. Οἱ φόβοι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν κατ' αὐτὰς διὰ τοῦ γεγονότος τῆς ἀνακηρύξεως ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Πλάτωνος τῆς ἐν Ἀμερικῇ ἐπαρχίας Βορείου Ἀμερικῆς καὶ Ἀλεουτίδων ὡς ἀνεξαρτήτου ἀπὸ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπισυνάπτομεν τὸν ἀρ. 100 τῆς «Βετσέρνια Πρέσσα» δημοσιεύσεως τὴν εἶδησιν. Ὅτι τοῦτο συνετελέσθη ὅλως κατὰ βούλησιν τοῦ Πλάτωνος, οὐχὶ δὲ θελήσει τοῦ λαοῦ, καταφαίνεται ἐκ σχετικῆς ἀνακοινώσεως τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐφημερίδος «Πράβδα» (ἀρ. 25), ὄργάνου τοῦ Συνδέσμου τῶν Ὀρθοδόξων Κοινοτήτων. Ἡ ἐφημερίς αὕτη, ὁμιλοῦσα περὶ τῆς προκειμένης ἐπαρχιακῆς συνελεύσεως (ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔλαβε χώραν ὁ χωρισμός), προειδοποιεῖ ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον (ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὁποίου ἦτο ὁ Πλάτων) ἔχει κατὰ νοῦν μυστικὸν τι ἀπὸ τῶν πιστῶν σχέδιον, πρᾶγμα τὸ ὅποῖον προκαλεῖ δυσαρέσκαιαν. Τὸ μυστικὸν τοῦτο νῦν ἀπεκαλύφθη καὶ διευκρινί-

σθη. Ὁ Πλάτων ἐσχεδίαζε τὴν ἀπόσχισιν αὐτοῦ ἀπο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας.

Τὸ γεγονός τοῦτο ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ ἐπιμείνωμεν ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως ληφθῶσιν ὡς οἷόν τε ὠρισμένα καὶ ἐπείγοντα μέτρα κατὰ τῆς λευκοπροσφυγικῆς ἱεραρχίας.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν παροῦσαν δρᾶσιν τῶν ἱεραρχῶν τούτων, ἐφελκόμεν τὴν προσοχὴν τῆς Ὑμ. Παναγιότητος ἐπὶ τοῦ τελευταίου ἀριθμοῦ (ἀρ. 5 καὶ 6) τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Εἰδήσεων («Τσερκόβνια Βέδομοστι»), ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ παρανόμου αὐτῶν κέντρου. Ἐν μόνῳ τῷ ἀριθμῷ τούτῳ καταχωρίζονται κοινοποιήσεις περὶ νέων 13 διαζυγίων. Ὑπάρχουσιν ἐπίσης κοινοποιήσεις ὅτι τὸ κέντρον ἀναλαμβάνει ὑποθέσεις νομιμοποιήσεως τέκνων, υἰοθεσίας, μεταλλαγῆς ἐπωνύμων, ἐπιστροφῆς εἰς τὰς διεζευγμένας συζύγους τοῦ πατρικοῦ ἐπωνύμου κλπ. Γίνεται δηλ. καταφανὲς ὅτι τὸ Κέντρον — ἢ περίφημος Γενικὴ Διοίκησις τοῦ Ἐξωτερικοῦ — ὀκειοποιήθη τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ιδιότητες οὐ μόνον διοικούσης καὶ κυριαρχούσης Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ διαφόρων δικαστικῶν καὶ διοικητικῶν πολιτικῶν ὀργάνων καὶ ἰδρυμάτων καὶ δικαιώματα ἔτι τῆς ποτὲ Ρωσικῆς Αὐτοκρατορικῆς Γερουσίας καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ἐξουσίας. Ἐπιβεβαιοῦται οὕτω ὅτι ἡ ἡμετέρα κατηγορητήριος ἀναφορά, ὁμιλοῦσα περὶ πράξεων τοῦ παρελθόντος, ἔχει ὑπ' ὄψιν ἄγκλήματα, καὶ σήμερον ἔτι γινόμενα, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαιτοῦνται ἄμεσα καὶ ὡς οἷόν τε ὠρισμένης μορφῆς κατ' αὐτῶν μέτρα.

(Ἐπονται αἱ ὑπογραφαί).

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Πρόλογος	3
Πιτάκιον Τοποτηρητοῦ Μητροπολίτου Προύσης Δωροθέου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κιέβου Ἀντώνιον	5
Πιτάκιον Ἀναπληρωτοῦ Τοποτηρητοῦ Μητρ. Καισαρείας Νικολάου πρὸς τὸν Ἀρχιεπ. Βεσσαραβίας Ἀναστάσιον	9
Πιτάκιον Πατριάρχου Μελετίου πρὸς τὸν Ἀρχιεπ. Βεσσαραβίας Ἀναστάσιον.	10
Πιτάκιον Πατριάρχου Γρηγορίου πρὸς τοὺς Ἀρχιεπισκόπους Βεσσαραβίας Ἀναστάσιον καὶ Β. Ἀμερικῆς Ἀλέξανδρον	11
Πρακτικὸν Ἱερᾶς Συνόδου συνεδρίας 30 Ἀπριλ. 1924	13
Ἐπιστολὴ Μητροπολίτου Νικαίας, ἐκ μέρους τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀναστάσιον	15
Ἐκθεσις Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ Ἀπόφασις τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.	18
Ἀπόσπασμα Πρακτικοῦ Ἱερᾶς Συνόδου	28

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατηγορητήριος ἀναφορὰ κατὰ τῶν Ρώσων προσφύγων ἀρχιερέων.	31
Ὁμοία συμπληρωματικὴ ἀναφορὰ	45

